

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat 25 „
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petstvarica po 60 v
Izhaja vsak dan izvenemal nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Našim sovražnikom se odpirajo oči?

Rumunski škandal je končno odprl oči narodom entente. Sedaj vidijo, kam jih je dovela docela nesposobna diplomacija in pomanjkljivo vojno vodstvo ter skušajo za vsako ceno najti rešilni izhod iz tega strašnega položaja, dokler ni prepozno. Ti narodi so izgubili zadnji ostanek zaupanja v svoje dosedanje voditelje, izgubili pa tudi vse zaupanje v čarovno moč ententnega zavezniškega sistema. Vse svoje upanje stavijo sedaj v — samopomoč. Obup nad dosedanje neizmerno nesrečo in tesen strah pred še hujšimi novimi katastrofami je povzročil revolucijo na Ruskem in enako ogorčenje in odpor se z vsoto sila polasča že tudi drugih držav entente. Na Francoskem je moralo Briandovo ministrstvo pod pritiskom viharne prosvedujoče zbornice podati ostavko, v italijanski zbornici so na dnevnem redu divji pretepi med neprestano množični se nasprotniki vojne politike in neozdravljivi vojnimi fanatikami. Da so pa celo tudi že na Anglijskem široki ljudski sloji iztrežnjeni in razočarani ter pripravljeni, da prekolnejo vojno, o tem pričajo mnoga znamenja, posebno pa poizkušeni napadi na oblastnike. Tako prodira že davno dokazano, s padcem Rumunije pa posebno drastično potrjeno dejstvo, da je ta vojna za narode entente usodepolna nesreča, da je zanje izgubljena, kot jasno, grenko spoznanje tudi v mase posameznih ententnih držav. Izmed sovražnih vlesel je za Rusija prva izpametovala in ne štedi sedaj nobene cene in nobenega sredstva, da bi tako ali tako odnesla celo kožo iz polomije. Njen zgled vžiga tudi v Italiji in na Francoskem, med vsemi narodi entente, ki brez upanja, s strahom in grozo zro v bodočnost. Briand je moral samo zato odstopiti, ker Francija odklanja politiko, katero on predstavlja, ki je dala povod vojni in ki je potem to vojno, vojevano brez vsake sreče, brezvestno in brez ozira na Francijo in njen narod radi nedosegljivih fantomov prekomerno zavlekla. Težki prevrati, ki se sedaj v ententnih državah tako hitro razširjajo, nikakor niso predznamenje močnejših, po končni zmagi hlepeče volje narodov. Tu vidimo marveč znake začenja jočega se spoznanja o brezupnosti vojne in obupne, rešitve iščooe splošne vojne utrujenosti v sovražnem taboru.

Jugoslovani.

Vprašanje za Srednjo Evropo.

V »Vossische Zeitung« objavlja avstrijski državni poslanec Zenker članek pod tem naslovom. Ne vprašuje, zakaj se entente in Amerika preveč ne oglašata glede jugoslovanskega vprašanja, čuditi pa se mora, da se mi tako z nekim strahom plazimo mimo tega vprašanja, čeprav imamo sedaj v svoji roki vso srbskohrvatsko zemljo.

Zenker izvaja: Odgovor na jugoslovansko vprašanje je zelo priprosto, obenem zelo težak; po naravi je to vprašanje zelo priprosto in jasno, zgodovinski razvoj v zadnjih 100 letih pa je napravil cel gordijski voz.

To je narod 9 do 10 milijonov, enega jezika, ki stanuje nepretrgano v severno-zahodni četrti Balkana do obrežja Adrije in notri v ogrsko nižino. V tem narodu živi mogočno stremljenje po političnem zedinjenju, ki se je vzbudilo v začetku 19. stoletja, l. 1848/49 je odločilno vplivalo na politične boje — pa ne v Avstriji sovražnem smislu, zadnji čas pa monarhiji postajalo vedno bolj nevarno. Večina tega naroda je v monarhiji, ostanek v dveh samostojnih državah. Ta narod pa živi pod 7 različnimi državnimi pravi. Res to ni posledica kake samopadne vladarske politike, ampak vseh teh državotvornih sil na pragu Balkana. Seveda pa tudi ni mogoče reči, da je to zadnji sklep narave in kos najboljšega sveta.

Zenker pravi, da si mora nemška javnost priti na jasno v jugoslovanskem vpra-

šanju. Če je narodnostno načelo le kje na svetu opravičeno, tedaj velja za te zemlje. Težnje po združitvi tega v tisoč kosov raztrganega in v najbolj čudnih državnopravnih razmerah živečega naroda moramo presojati brez ozira na panslavistično propagando. Kdor se nepristransko poglubi v razmere, mora pritrditi: jugoslovansko vprašanje se da rešiti le z združitvijo teh enakorodnih drobcev. Imamo samo eno izbiro: ali se ta rešitev izvrši v in z donavsko monarhijo ali izven nje in proti nji. To prepričanje je bilo nekaj časa vodilna misel srbske vladne politike. Tudi Pasič je priznaval resničnost tega stavka, čeprav z ostjo proti monarhiji. Navzlic strašnemu nahujskanju srbskega elementa izza časa Milana je vendar mogoče premagati srbsko in črnogorsko sovraštvo proti Avstriji, če bi se jim s priklopitvijo k naši državi hkrati obetalo tudi uresničenje njihovih sanj, o zedinjenju. Zemljepisno in gospodarsko politično spadajo te dežele brez dvoma k donavski monarhiji. Srbija je gorata dežela, katero na vzhod in jug zapirajo mogočne gore; polagoma pa se znižuje proti Donavi, v katero teče tudi Morava, največja srbska reka. Industrijskih izdelkov Srbija ne dobi nikjer tako lahko kakor v Avstriji, ki je najbolj naraven in ugoden trg za njene kmetijske pridelke. Srbija spada v državni sistem donavske monarhije. Zenker ni pristaš aneksij, toda Srbija v svoji osamelosti gospodarsko ni in tudi ne more biti prosta. O tem je pričal obupen boj za dohod k morju, ki ga je zapirala Avstrija. Srbija more k morju le če je v okviru monarhije ali pa, če si osvoji dele te monarhije. Vprašanje je vedno: ali z ali proti donavski monarhiji. Zato ni vprašanja, ki bi tako trdo zadevalo življensko žilo donavske države. Jugoslovansko vprašanje pa je pomenljivo resno tesno zvezano tudi z življenjskimi interesi Nemčije in pristo potjo na vzhod. Nemci nam sicer radi pravijo, naj sami opravimo s temi težkočami, ki so na videz res predvsem avstrijska vprašanja. Toda tu gre tudi za Nemčijo. Nikar ne pozabite, da je hrvatsko-srbsko ozemlje od Kvarnera do Železnih vrat, od Drave, Donave notri v Macedonijo velikanski jezik, ki leži počez tik pred Balkanom. Skozi to ozemlje vodijo vsa vrata za srednjeevropsko trgovino in vse železnice v Carigrad. Kotlina rek Morava in Vardar je naravna pot za srednjeevropsko prekodoželno trgovino v Solun. Razun Trsta so vsa avstrijska pristanišča v jugoslovanskem ozemlju. Kotor je hrvatski. Rešitev jugoslovanskega vprašanja proti Avstriji bi zadela tudi Nemčijo in iz ideje gospodarske Srednje Evrope bi napravila utopijo. Kako naj se Avstroogrška državno pravno preosnuje, če se ji pridruži Srbija in Črnagora, je vprašanje šele druge vrste. Za Avstrijo je ta priklopitev življenjsko vprašanje, kateremu se mora podrediti vsaka državno-pravna nasilnost; za Nemčijo pa pomenja uresničenje velikega vojnega cilja: Srednje Evrope. O tem si moramo biti vedno na jasnem.

Ruska revolucija.

Trezna sodba o ruski revoluciji.

Varšavski poljski politiki so med svetovno vojsko pokazali veliko treznosti in hladne preudarnosti. Tudi o ruskem prevratu sodijo zelo mirno in trezno. »Kurjer Warszawski« razvija približno naslednje misli:

Najbolj značilno je, da na čelu prevrata stoji Rodzianko, predsednik dume in voditelj stranke oktohistov. Oktohisti stoje na stališču oktobrskega manifesta 1905, ki je Rusiji zagotovil ustavo in parlament. Stranka se je razvila iz konservativnih domoljubnih elementov, ki so spoznali, da je za razvoj domovine sicer potrebna ustava; a bili so vedno odločni nasprotniki revolucije in radikalnih reform v prepričanju, da se mora Rusija polagoma in organično razvijati. Stranka, ki je imela namen mirno in lojalno posredovati med krono in ljudstvom ter odločiti ost revolucije, ta stranka je stopila na čelo revolucije. To je dakaz, da so bile razmere neznosne,

Ruska vlada je res delala med vojsko usodepolne napeke. Redkokdaj je namreč imela Rusija na čelu vlade tako nesposobne in zaslepljene moče kakor med svetovno vojsko. Ministri so sicer odstopali, a na njih mesto so prihajali močje znani edino le po svoji nesposobnosti in popularnosti. Stürmer, znan nazadnjak, Trepov, poseben policijski duh, Golicev, popolnoma neznan količina. Taka vlada ni mogla pridobiti sodelovanja občinstva, kar je med vojsko nujno potrebno. Vlada ni bila celo toliko zmožna, da bi mogla skrbeti za aprovizacijo, dasi je Rusija agrarna država.

Vlada je nazadnje sicer slutila, da med občinstvom nekaj vre, a zdela se ji je, da bo morala naklonjenost občinstva predrago plačati; zato je posegla po nasprotnem sredstvu. Za upravo, državno in vojno organizacijo je klicala na pomoč tujce, Angleže, Francoze in Japonce; duma pa naposled odgodila. To je bilo celo konservativnim, prej zelo lojalnim možem preveč. Duma, ki je bila po veliki večini lojalna in konservativna ali vsaj za zmerni in mirni razvoj, ta duma je nastopila s prevratom ter odstavila carja in vlado.

Doslej so se še vsi ruski prevrati končali z reakcijo in z okrepitevijo vlade. Vsi prevrati so bili namreč omejeni le na primeroma maloštevilne kroge in niso imeli podlage med ljudstvom. Zato je po vsaki revoluciji v ruski duši zopet zmagal »heroizem suženjstva«, kakor je Mickiewicz dobro zadel značilno črto ruske duše, ki je sanjal o nepremagljivi moči človeške osebnosti in po orlovskih vzletih zopet obtiči v zavesti človeške ničnosti in bede, v prepričanju, da je človek naposled vendar le ročen za trpljenje in suženjstvo.

Toda najnovejša revolucija je bistveno različna od prejšnjih. Zato stojimo pred veliko uganko. Revolucija ima namreč za seboj deset let ustavnega življenja in tri leta vse pretresujoče vojske. Koliko je vse to vplivalo na rusko dušo? To je težko uganiti. Zato je težko prerokovati, ali je ta revolucija rojstvo nove Rusije ali pa samo ena epizoda iz še nedokončane tragedije ruskega naroda. Gotovo pa je, da se sedanja revolucija popolnoma razlikuje od vseh zgodovinskih vzorcev.

Kdo je sodeloval pri pripravah za rusko revolucijo.

Stockholmskemu dopisniku »V. Z.« je povedal neki ruski aktivni politik in očividec prevrata to-le: Ni dvoma, da se je upor pripravil z vednostjo ali pa celo z dejansko udeležbo britanskega poslanstva v Petrogradu in velikega kneza Mihaela. Vsekakor je moral tudi car pred svojim odhodom v glavni stan sumiti, kaj se pripravljalo. V nedeljo dne 5. marca se je vršilo pri Rodzianku posvetovanje, katerega se je udeležil razen mož, ki so bili kasneje poklicani v izvršilni odbor, tudi svetnik britanskega poslanstva Lindley. Dve uri po začetku posvetovanja je dospel tudi veliki knez Mihael v spremstvu generalnega poročnika Čartorjskega in svojega osebnega pobočnika ritmistrja Kačalova, pol ure kasneje pa še kvartirni mojster vrhovnega vojnega štaba, generalni poročnik Danilov, o čegar odhodu iz glavnega stana in dohodu v Petrograd ni bilo ničesar znanega.

Poročilo začasne ruske vlade o položaju.

Petrograd, 22. marca.

Petrograjska brzojavna agentura poroča:

Po zadnjih poročilih se je pridružila novi vladi cela Rusija s Finsko, Turkestanom in s Sibirijo. Duma je s podporo domoljubnih vojakov nenadoma ustvarila novo vlado. Nikdar se še ni nobena revolucija izvedla v tako kratkem času, kot ruska, ki je v nekaterih dneh povzročila požar v celi deželi in končala popoln preporod. Uspeh je utemeljen z logično potrebo, ki je leta sem, posebno pa zadnji čas celemu narodu, ki se je tega popolnoma zavedal, dokazal, da bi bila država strmoglavljena v propad nesreče, ki bi se ne mogla nič več popraviti in bi se vojska sramotno izgubila, če bi stara skozi in skozi samoljubna vlada pod vodstvom pomehkužene dinastije nadaljevala politiko

zatiranja ljudstva, ki vse ustvarjajoče sile slabi. Zato je zadonel klic: »Proč s starim, zarjavelim vladnim načinom! Živela svobodna demokratična država! v Petrogradu, katerega je cela Rusija soglasno sprejela, ki se z enim udarcem skoraj brez bolečin rešila spon samoderštva.

Državni preobrat je stal, kakor se sodi, Rusijo z njenimi 180 milijoni prebivalci le 2000 mrtvih in ranjencev. To število je primeroma neznamen drobec v primeri s skupno vsoto žrtev revolucij drugih dežel, ki jih pozna zgodovina. Ravno za to je v Rusiji, ali pravzaprav v Petrogradu, kjer je vladal komaj en teden nered, zopet popolnoma navadno življenje, ker se vsak hitro pridruži novemu vladnemu načinu. Tisti čas, ko je car s svojimi ljubljenci davil deželo, se nam zdi kakor mora, ki je hitro izginila pred lučjo politične svobode. Rusija vživa svobodo timbolje, ker dela nova vlada vse, da brez vsakega obotavljanja uresniči načrte, ki jih je razglasila prvi dan, ko se je polastila oblasti, kar najbolje dokazujejo politično pomiloščenje, popolna obnovitev finske ustave in drugi liberalni ukrepi vojskega in civilnega značaja.

Nova vlada, prebivalstvo jo je navdušeno pozdravljalo, je odstavila tiste gubernatorje in podgubernatorje; znane pristaše stare vlade med njimi je zaprla. Krajno upravo je poverila predsednikom zemstev kot začasnim komisarjem. Da prepreči vsako protirevolucijo in propagando z monarhijo, je vzel vlada bivšemu carju in carici svobodo in ju izolirala v palači v Carskem Selu. Pravosodni minister Krenske je predlagal ministrskemu svetu, naj se odpravi smrtna kazen. Ukrenil je vse, da bodo tudi ženske volile v ustavodajalno zbornico. Zapovedal je, naj se, kolikor je le mogoče, olajša povratek tistim, ki so se bili izselili in ki so bili izgnani radi političnih prestopkov. Skoraj v vseh mestih so nekdanjo podkupljeno policijo nadomestili z narodno stražo, ki jo sestavlja domačin in ki povsod vzdržuje red. Podobna narodna straža se je ustanovila tudi v Petrogradu, ki že izgleda skoraj tako, kakor navadno.

Petrograjski časopisi ne izhajajo več prikrajšani po cenzuri. Vesela množica se kreta po cestah in napolnjuje trgovine. Veliko političnih društev in shodov, ki jih ni nekdanja činovniška vlada nikdar dovolila, neprestano zboruje in vzdržuje v prestolici živahno javno življenje; gledališča bodo pričela v nedeljo zopet predstavljati. Kinogledališča pripravljajo filme, ki bodo predstavljali dogodke revolucije. Na velike dni, ki smo jih preživeli, spominjajo le še rdeče zastave in podobe svobode, ki krase večino hiš, dalje velike rdeče zastave na strehi zimske palače, kjer bo, kakor je sklenila vlada, zboroval ustavodajalni zbor. Poročila iz province so ugodna. Skoraj vsa poročajo, kako se prebivalstvo veseli, ker je osvobodeno od jarma carizma in o trdnem sklepu dežele, da se ne bo nikdar več uklonila.

Volilni oklic ruske socialne demokracije.

Frankobrod, 23. marca. »Frankf. Ztg.« objavlja oklic petrograjskega osrednjega odbora ruske socialistične stranke, ki napoveduje republiko, začasne postave, ki bodo zagotovile pravice naroda, konfiskacijo posestev, samostanov, veleposestev, vlade in okrožij, ki jih bodo razdelili med narod, osemurni delavnik. Sedanja revolucijska vlada bo stopila v stik s proletarci vseh vojskujočih se dežel, da se boj narodov proti klanju narodov takoj konča. Končno poziva na volilni boj proti carizmu delavce, vojsake, vse državljane, ženske in matere.

Pritisk nove ruske vlade na švedsko.

Stockholm, 23. marca. Nova ruska vlada in angleška vlada sta skupno naprosila švedsko vlado, naj dopusti prost prevoz dobav ruske armade.

V Petrogradu zopet delajo.

Haag, 23. marca. Amsterdamski listi poročajo iz Petrograda: Zveza revolucijskih delavskih poslancev in vojakov je s 1170 proti 30 glasovom sklenila, da naj se prične v tvornicah zopet delati.

Amsterdam, 23. marca. (Kor. urad.) »Telegraaf« poroča po »Timesu«, da so v Petrogradu pričeli v sredo zopet po tvornicah delati. Putilovim tvornicam se je posrečilo, da so dobile premog. Opustili so načrt, da pokopljejo žrtve na trgu pred zimsko palačo.

Nastop generala Ivanova proti revoluciji.
Bern, 23. marca. (K. u.) Francosko časopisje poroča iz Petrograda: Samo general Ivanov je poizkušal, da bi rešil carizem. Posadki v Carskem Selu je zapovedal, naj gre na revolucionarje. Posadka, ki se je pridružila revoluciji, je imenovala tri odposlanca, da se pogajajo z Ivanovom, a ta jih je ukazal zapreti. Posadka mu je nato naznanila, da bodo razstrelili palačo v Carskem Selu, kjer biva carica z otroci, če takoj ne izpusti odposlancev. Ivanov je nato pobegnil.

Veliki knez Ciril odstopil kot poveljnik mornarice.

Bern, 23. marca. (Kor. u.) »Express Lyon« poroča iz Petrograda, da je odstopil poveljnik vojne mornarice veliki knez Ciril.

Iz ruske armade.

Geni, 23. marca. Ruskih vojakov ne smejo častniki nič več tikati. Kaditi smejo na cestah in na poulični železnici in smejo obiskavati vse lokale.

Vsi častni naslovi v ruski armadi odpravljeni.

Haag, 23. marca. »Times« poročajo iz Petrograda: Vojni minister je odpravil v armadi vse častne naslove. Predstojnike bodo v bodoče nagovarjali: gospod general, gospod polkovnik itd.

Moskovski mestni svet zahteva, naj zboruje ustavodajalni zbor v Moskvi.

Bern, 23. marca. (K. u.) Francoski listi poročajo: Moskovski mestni svet je zahteval, da se skliče ustavodajalni zbor v Moskvi.

Kerenski diktator Rusije.

Frankobrod, 23. marca. »Frankfurter Ztg.« poroča: V Petrogradu so zaprli vojvoda Mecklenburškega in princa Aleksandra Oldenburškega. Zdaj je Kerenski diktator Rusije. Brezpogojno ga uboga večji del armade in vsi pomorščaki, ki so se izkrcali. Kerenski bo jutri podpisal ukaz, ki odpravlja smrtno kazen. Zapovedal je, naj izpusti iz zaporov zaprte poslanca dume. Popi, ki so poslanci dume, pozivajo pravoslavno duhovščino, naj prizna izvršilni odbor. Aretacija carja in da so ga zaprli v Carskem Selu, je zapovedal Kerenski.

Stockholm, 32. marca. Na povelje Kerenskoga so zadržali in zaprli generalnega gubernatorja princa Aleksandra Oldenburškega, ki se je hotel s posebnim vlakom odpeljati iz Petrograda. Dozdaj so osvobodili do 30.000 političnih jetnikov.

× × ×

Kerenski je v novi ruski vladi pravosodni minister. Zastopa delavsko stranko. Po poklicu je odvetnik v Saratovu. Kerenski je vedno nastopal proti imperialističnim smotrom progresivnega bloka. V zadnjem zasedanju dume je med drugim govoril: Z vojsko hočete dobiti Carigrad, a delovanje vlade ustvarja čisto drugačne dogodke. Zbirate se okoli vzora imperializma, skupno z vlado gradite zračne gradove in hočete doseči, kar je nedosegljivo, a na položaj, v katerem se nahaja dežela, ne pomislite. Narod obsoja vašo vojna gesla in osvojitelne namene. Dajte besedo narodu in ne delite medvedove kože, dokler nimate medveda.

Nadzorstvo nove vlade. — Zahteve kmetov.

Stockholm, 23. marca. (K. u.) Listi objavljajo s finske meje nove podrobnosti o ruski revoluciji. »Svenska Dagbladet« poroča iz Torneje, da je imenovan poslanec dume Stalvič za generalnega gubernatorja Finske, profesor Korff iz Helsinborga pa za njegovega pobočnika. O notranjih težavah revolucijske vlade prihajajo vedno nova poročila. »Svenska Dagbladet« poroča, da nadzorujeta izvršilni odbor dume skupen odbor dume in skupen odbor delavcev in vojakov, ki so sklenili, da bodo v tvornicah takej prenehali delati in da se bodo takoj uprli, če bi sedanja vlada opustila dogovorjen program.

Zanimivo je, ker nastopajo tudi kmetje s svojimi posebnimi zahtevami. 23 kmetovskih poslancev je zahtevalo, naj kakor močnejše hitro pozovejo delavce z bojišča, da bodo obdelali polje. »Sozialdemokraten« dementira govorico o Čaidzejevem vstopu v začasno vlado, češ da ni verjetno. Ako je pa poročilo resnično, mora biti položaj zelo resen. Ko bodo zagotovili revolucijo proti reakciji, bodo delavci v protislovju z meščanskimi strankami nastopili takoj za splošen mir v smislu mednarodnega sporazuma, kar je njih pravi smoter, ker Rusija zahteva mir in ne mesto stare novo vojsko.

Tudi na kmetih revolucija.

Stockholm, 23. marca. S finske meje se poroča, da se revolucija tudi med kmeti širi. Posebno v gubernijah Poltava, Jekaterinoslav in Cernikov se zbirajo kmetje, ki zapuščajo polja in napadajo posestva gospode. Nosijo rdeče zastave z napisi: Zemljo in svobodo! Veliko veleposestnikov so že oplenili in požgali gradove. Veliko sladkornih tvornic je ustavilo delo.

Novi finski senat rdeč.

Stockholm, 23. marca. Novi finski senat bo popolnoma socialnodemokratski.

Rusija izda bankovce za dva tisoč milijonov rubljev.

Bern, 22. marca. (K. u.) Lyonski listi javljajo iz Petrograda: Začasna vlada je sklenila, da bodo izdali bankovce do dva tisoč milijonov rubljev.

Za republiko.

Stockholm, 23. marca. Trdi se, da zahteva javnost v Petrogradu republiko. Voditelji socialistov Čaidze je sprejel ministristvo brez portfelja.

Ruski posveti o Poljski.

Stockholm, 23. marca. Na poziv petrogradske vlade sta prišla pravoslavna škofa iz Varšave in Holma v Petrograd na posvet o ureditvi poljskega vprašanja.

Namen revolucije — sklep posebnega miru?

London, 23. marca. »Morningpost« objavlja razkritja o stališču Rusije napram londonski pogodbi, v kateri se je določilo, da nobeden podpisanih ne sme skleniti posebnega miru. Omenjeni list izjavlja sedaj, da je ruska vlada pogodbo sicer podpisala, pridejala pa pogoji, da Rusije v slučaju revolucije ta pogodba več ne veže. »Morningpost« trdi sedaj, da je Galicinova vlada umetno hotela povzročiti revolucijo, da bi lahko z osrednjimi silami sklenila poseben mir.

Asquith o ruski revoluciji.

London, 22. marca. Asquith je izjavil v spodnji zbornici: Nam, ki stojimo na prostoru, kjer so se rodile parlamentarne naprave in ljudske volitve, ne gre le pred pravica, marveč dolžni smo, da se med prvimi veselimo, ker se je Rusija osvobodila. Pozdravljamo jo v družbi svobodnih narodov. Pričakujemo od izvršnih mož nove vlade tiste potrpežljivosti in previdnosti, kakršno zahteva tak položaj, a predvsem pričakujemo, da ne bodo oni in ruski narod odnehali niti črke pri svojem skedpu, naj se združijo vsa njih pomožna sredstva v dosego takega konca vojske, kakršen odgovarja žrtvam vseh zaveznikov. Rusija svoje vloge ni izvedla le lojalno, marveč tudi velikopotezno. Prepričani smo, da bo ruski narod, ki vidi, da se mu bliža lastna svoboda, korakal po tej poti če mogoče še s pomnoženo gorečnostjo in odločnostjo.

Ameriška sodba o položaju v Rusiji.

Berlin, 23. marca. (K. u.) Iz pisma nekoga člana ameriškega veleposlaništva v Petrogradu objavlja »Norddeutsche Allg. Ztg.«: V zadnjih tednih so bili v Petrogradu radi nemških mirovnih pogojev zelo razburjeni. Nekaj dni so se bali, da bo zmagala mirovna stranka, a na to se je zopet angleška stranka polastila krmila. Škoda, ker ubogo Rusijo zdaj Angleži vladajo. Pravijo, da ruska vlada ne sme izdati nobene kopejke, če tega angleški veleposlanik ne dovoli. Celó v dumi se poslanci boje govoriti brez dovoljenja angleškega veleposlanika. V mestu se javno govori, da le Angleži ne mara miru.

Švica častita Rusiji.

Bern, 23. marca. (K. u.) Švicarska brzojavna agencija poroča: V narodnem svetu so Grimm in ostali člani socialdemokratske stranke stavili naslednji predlog: Švicarsko ljudsko zastopstvo, predstavitelj najstarejše evropske demokracije, pošilja ruski revoluciji svoj vesel pozdrav in častitko. V težkih časih grozote vidi švicarski narodni svet v svetovnozgodovinskem dogledu slaven pojav takih demokratičnih svobodoljubnih idej, ki tvorijo podlago helvetske republike. Od demokratiziranja doslej carske ruske države pričakujejo jamstva za končno zmagoslavlje miru in sporazuma narodov glede na strahovlado vojske.

Angleži nezadovoljni z razvojem ruske revolucije.

Kodanj, 23. marca. (Kor. ur.) »Politiken« javlja iz Londona: Petrogradski dopisnik brzojavlja »Timesu«, da se demagoški krogi boje izgubiti moč, ki so jo dobili po agitaciji med vojaki. Da si ohranijo oblast, nastopajo proti vsem pametnim stremljenjem, ne da bi pomislili na nevarnost anarhije ali lakote v zaledju ali na nesrečo in poraz na bojiščih. Zavirajo, da bi se ponovil red in širijo najdivješe govorice. Ponovno se je poročalo, da se je ves nemški narod uprl proti svojim postavodajalcem, da je bil cesar umorjen in da potuje iz Berlina odposlanstvo, ki bo naznanilo dobo velikega pobratimstva. Vse to širijo z namenom, da je vojska končana in da se prebivalstvo ne bi več pečalo s tem, kar se godi na bojiščih. Nova vlada bo morala v prvi vrsti nastopiti proti anarhistom v Petrogradu.

Nevarnost še ni minila.

»N. Fr. Presse« opozarja na govor angleškega zakladnega kanclerja Bonar Lawa, ki je v svojem govoru v angleški spodnji zbornici, ko je čestital dumi, opozarjal, da se še ne more reči, da je vse nevarnosti konec. Bonar Law se namreč boji, da ne bi Rusija raztrgala londonsko pogodbo o skupnem miru in da ne bi hotela sama odločevati o miru in o vojski. Zanimivo je tudi, ker nastopa glasilo francoskega zunanjega ministrstva proti odboru delavcev in vojakov, kar jasno kaže, da se sporazum boji za londonsko pogodbo. V Londonu in v Parizu se razvoja revolucije boje; londonska pogodba stoji na zelo slabih nogah.

Zaprli car in njegova rodbina.

Carjevo rodbino straži — angleški častnik.

London, 22. marca. (K. u.) Reuter: Car se je pripeljal v Carsko Selo.

Stockholm, 23. marca. Car biva s svojo rodbino v Carskem Selu. V gradu zapoveduje tudi straži neki visoki angleški častnik.

Iz Petrograda se dalje poroča, da so aretirali carja šele po krvavih bojih. Car se je namreč obdal z zvesto mu gardo, ki se je junaško branila. Ruski stotnik se je šele umaknil, ko je izgubil 60 mož. V Carsko Selo je poslala nato ruska vlada cel polk s topovi. Predno se je še prelivala kri, so se pripeljali visoki uradniki angleškega, francoskega in italijanskega veleposlaništva, ki so carju izjavili, da prevzamejo veleposlaništva jamstvo zanj in za njegovo rodbino. Car je nato zapovedal predajo. Svojo sabljo je izročil odposlancu angleškega veleposlanika.

Aretacija carice.

Petrograd, 22. marca. (Kor. ur.) Reuter: Poveljnik petrogradskega vojaškega okraja Kornilov je obvestil carico, da je jetnica. S svojim štabom se je podal v Carsko selo. Na kolodvoru je telefonično vprašal komornika grofa Benckendorffa, kdaj ga bo carica sprejela. Telefonično ni hotel povedati, zakaj da hoče carico obiskati. Grof Benckendorff je generala prosil, naj ga počaka pri telefonu. Čez nekaj minut se je vrnil in povedal, da ga bo carica sprejela čez pol ure. Kornilov se je nato s svojim štabom peljal v Malo Carsko selo. Peljali so ga v zasebne sobe carice, kateri je prebral sklep začasne vlade in ji naznanil, da od tega trenutka dalje ni več prosta, da bodo prejšnje straže odpuščene in da bodo grad strogo stražili. Carica je prosila, naj ji puste njeno službeno osobe, kar so ji dovolili. Kornilov se je podal nato v vojašnico, kjer je zapovedal, kako naj carico stražijo. General Kornilov bo sprejel tudi carja Nikolaja v Carskem selu. Carjev avtomobil bodo konjeniki spremljevali.

Poročila o carju.

Geni, 23. marca. »Novo Vreme« poroča, da se bo podal car na Angleško.

Amsterdam, 23. marca. Reuter poroča iz Petrograda: General Aleksejev je sprejel štiri komisarje vlade, ki so bili poslani k carju v Mohilev. Car je bil v carjevem dvornem vlak, kjer se je poslovila njegova mati od njega. Približno eno uro je trajalo, da so izvedli odpoved. General Nilov je želel, da bi spremljeval carja, a komisarji so mu željo odbili. Veliko ljudi je bilo navzočih, ko se je vlak odpeljal. Molčali so. Več častnikov se je poslovilo od carja. V Carskem selu je zavozil vlak pred carski paviljon. Car se je prejel poslovil od svojega spremstva in služabnikov in je šel mirno iz salonskega voza. Obleden je bil v uniformo 6. kubanskega kozackega bataljona in je nosil red sv. Jurija. Obraz mu je bil vpadel. Spremljeval ga je knez Dolgoruki, ko se je podal v avtomobil. Občinstvo ni bilo takrat navzoče.

Carjev predlog za poseben mir.

Kodanj, 23. marca. Poslanci dume so dobili spise, ki dokazujejo, da je nameraval car skleniti z Nemčijo in z Avstrijo mir pod sledečimi pogoji: 1. Lorena se odstopi Franciji. 2. Poljska se odstopi samostojni kraljevini Poljski. 3. Galicija se odstopi Rusiji. 4. Avstrija zagotovi vsem Slovanom samoupravo. Vsled teh dejstev so carja prisilili, da se je odpovedal prestolu.

Revolucionarji zahtevajo, naj se Nikolaj Romanov posadi na zatožni klopi.

Stockholm, 23. marca. Revolucionarji zahtevajo, naj se vloži proti Nikolaju Romanovu tožba.

Bivši ministri na zatožni klopi.

Stockholm, 23. marca. Zaprti bivši ministri se bodo morali zagovarati pred sodiščem meseca majnika. Obtožnico sestavlja pravosodni minister Kerenski. Ministri so zaprti v Peter Pavlovi trdnjavi. Z njimi postopajo po predpisih stare vlade z njenimi jetniki. Vsak dan dobe le 40 kopejk, govoriti ne smejo s svojimi prijatelji; njih pismeno občevanje nadzorujejo, a dovolili so jim izjemoma, da smejo biti oblečeni v lastni obleki in da se smejo vsak dan 20 minut na prostem šetati.

Najnovejša izjava Miljukova.

London, 23. marca. Petrogradski dopisnik »Daily Telegrapha« je imel v torek pogovor z Miljukovom. Le-ta je izjavil, da gre vse dobro in da se dežela hitro prilagodi novemu stanju. Pogovor je nanesel na to, da se je očitano vladni izjavi, da ni dovolj naglasila vojne. Miljukov je rekel, da je vladni vojni, dokler se ne pribori zmaga, glavna stvar in izključno merodajni činitelj. Prezgodaj bi bilo govoriti o učinku revolucije na zunanjo politiko, a toliko je prepričan, da je Rusija močnejša nego kdaj prej. O izpremembi politike nasproti Poljski se po odstopu carja še ni sklepalo. Obljuba svobodne, zopet zedinjene Poljske pod žezlom ruskega carja zahteva sedaj seveda revizije, toda v teh nemirnih dneh še ni bilo časa za posvetovanje o tem vprašanju. — Glede odbora delavskih zastopnikov nima nobenih skrbi. Poslanci se polagoma seznanjajo z raznimi panogami uprave. Delavci bodo, pravi Miljukov, svoj radikalizem nekoliko zmanjšali, svoje obzorje pa razširili. Vlada namerava najeti posojilo za nadaljevanje vojne. Zaloge živil, ki so bile povsodi v deželi, skrite in nakupičene, so se zaplenile. K sklepu je rekel Miljukov, da je gotovo, da se bodo volitve v ustavodajno skupščino vdeležile tudi ženske. Spricho globoko segajočih izprememb je ženska volilna pravica čisto ob sebi umevna.

Sporazum priznava novo rusko začasno vlado.

Washington, 24. marca. (Kor. ur.) Petrogradska brzojavna agencija: Veleposlaniki Francije, Anglije, Združenih držav in Italije so danes zunanjemu ministru skupno naznanili, da njih vlade uradno priznavajo novo začasno vlado. Istočasno so prosili, naj se določi dan, da bodo obvestilo o priznanju ponovili.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. marca. Uradno: Napad ob Berezini, o katerem smo včeraj poročali, je zadal sovražniku močne krvave izgube. Sicer nič posebnega. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Oster mraz na ruskem bojišču.

Berlin, 23. marca. (K. u.) Na vzhodni fronti so se ob mrazu, ki je pri Vzhodnem morju padel na 23 stopinj, vršili le mali boji. Vsled poplav Donave in Sereta so bili Rusi prisiljeni, da so se umaknili iz različnih prednjih jarkov. Pri Saberezini so živahno obstreljevali svoje lastne postojanke, potem ko so jih naše napadalne čete že davno zopet zapustile.

Nemci zasedli nove postojanke na zahodu.

Ob Aisni so se Nemci zadnji čas prostovoljno precej umaknili. Zakaj so to storili, bo pokazala bodočnost. Na vsak način so pa svojo bojno črto znatno skrajšali in lahko sedaj precej svojih čet porabijo na kaki drugi točki. Če premerimo ozemlje, ki so ga Nemci popustili, dobimo: širina, od St. Lega (južno od Arrasa) do Soissons, nekoliko nad 9 km; največja globina (od Roye do Hama) ne celo 25 km. Nemci so sedaj zasedli postojanke, ki so jih že prej pripravili in močno utrdili, nasprotno so pa Angleži in Francozi sledeč Nemcem, morali zapustiti svoje stare, z vsemi modernimi sredstvi utrjene postojanke in si bodo sedaj morali pripraviti nove. Predno te nove postojanke ne bodo gotove, in to bo trajalo precej dolgo, toliko časa ni misliti na toliko časa napovedovano angleško-francosko ofenzivo.

Pri svojem umikanju so Nemci porušili vse svoje stare postojanke, vse ceste, mostove, železnice, brzojavne in telefonske naprave. Iz vojaških ozirov so morali popolnoma porušiti tudi cele vasi. Francozi in Angleži so Nemcem počasi in previdno sledili, vršili so se le boji med zadnjimi nemškimi stražami, ki so krile umikanje glavnih sil. Sedaj pa Francozi in Angleži že poročajo, da posta nemški odpor čedalje huji, znamenje, da so Nemci že zasedli svoje nove postojanke, ki jih neki angleški list imenuje Hindenburgove postojanke.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. marca. Veliki glavni stan: Vsled večih sunkov naših in sovražnih poizvedovalnih oddelkov se je od časa do časa na flandrijski fronti in v odseku pri Arrasu delovanje artiljerije povišalo. Ujeli smo tam precej moč.

Francoske čete, ki so šle na obeh straneh St. Simona čez prekopa Somme in Crozat, smo z napadom vrgli proti in čez ta odsek nazaj. Sovražnik je imel krvave izgube; ujeli smo 230 mož in zaplenili več strojnih pušk in vozil.

Med rekama Oise in Aisne so se v večernih urah razvili boji zahodno in južno

od Margivala. Napade močnih francoskih sil smo z ognjem in s protinapadom odbili. V gozdu La Ville aux Bois se je izjalovilo francoski napad.

Pri Watronville na nižini Woevre smo ujeli 12 mož in zaplenili 2 strojni puški.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. marca zvečer. Uradno: Ob Somme in Oise boji prednjih straž.

Francosko uradno poročilo.

22. marca ob 3. uri popoldne. Severno od Tergniera smo po živahnem boju razširili naše postojanke vzhodno od prekopa Saint-Quentin in pregnali sovražnika z večih odločno branjenih važnih točk. Južno od Oise in severno od Soissona smo ponoči napredovali in vkljub ljuti protiakciji sovražnika zasedli okoli Vregny več vasi.

Ob 11. uri ponoči. Pri St. Quentinu spopadi med patruljami. Na severu srditi protinapadi, da bi nas pregnali z vzhodnega brega prekopa St. Quentin, ki je od nas zaseden. Južno od Oise so naši oddelki na nekaterih točkah prekoračili Ailette.

Angleško uradno poročilo.

22. marca. Odpor sovražnika na celi fronti zahodno od St. Quentin do južno od Arrasa je vedno hujši. Hudi snežni meži otežujejo naše prodiranje.

Boji na Francoskem.

Berlin, 23. marca. (Kor. ur.) Iz opustošenega in izpraznjenega ozemlja je sovražnik na mnogih točkah s konjenico in pehoto otipaval in bil pri teh podjetjih od nemških varnostnih čet v številnih bojih vržen nazaj. Vzhodno od Peronne je bil napad treh sovražnih eskadronov s težkimi izgubami odločno odbit. Severno od Arrasa je bil angleški napad, ki se je pričel po kratkem sipajočem ognju, z izredno malimi lastnimi izgubami odbit. Angleži so pri tem v boju moža z možem izgubili 76 mrtvih. S protinapadom smo osvojili sovražne jarke, pri čemur so imeli Angleži vnovič težke krvave izgube, poleg tega smo ugrabili 7 ujetnikov in 2 strojni puški.

Briand francoski veleposlanik v Petrogradu.

Bern, 23. marca. (Kor. ur.) Listi poročajo: V zbornici se govori, da je sprejel Briand francosko veleposlaništvo v Petrogradu.

Posledice poplajene podmorske vojne.

Francosko poročilo o potopu »Dantona«.
Pariz, 23. marca. (Kor. ur.) Uradno: Oklopna križarka »Danton« je bila 19. t. m. torpedirana na Sredozemskem morju in se je potopila. 296 mož je izgubilo življenje, 806 se jih je rešilo.

Dve ruski vojni ladji potopljene.

Stockholm, 23. marca. V Kronstadtu sta se med uporom potopili dve vojni ladji ruske mornarice.

Posledice podmorske vojske na Francoskem.

Bern, 23. marca. (K. u.) »Berner Tagblatt« javlja, da so radi potopov s podmorskimi čolni vožnine strašno poskočile in da je uvoz žita v Francijo skoro popolnoma ponehal.

O ladji »Möve«.

križarki po Atlantskem morju, ki se je že drugič vrnila s svoje križarske vožnje v nemško pristanišče, je bila v včerajšnjem poročilu beseda »križarski« vožnji napadno postavljena. Junaška dejanja posadke te brodolovilke bodo vedno živela v zgodovini kot sijajen zgled neustrašenosti nemške mornarice.

Dnevne novice.

+ Poziv iz Haaga. Iz mesta mirovnih kongresov, kjer zaprašeni akti spominjajo na nekdanjo pacifistično gibanje in krasna mirovna palača zdaj prazna samuje, je izšel klic na 42.000 Marijinih kongregacij po vsem svetu, da se na praznik Marijinega Oznanenja združijo v molitvi pred podobo »Kraljice miru« in darujejo sv. obhajilo v ta namen, »da bi bili skoraj končani dnevi stiske in revščine, da bi se povrnil ljubi mir in se narodi združili v edinosti pravice in ljubezni.« — »Treuga Dei, božji mir« naj bo geslo jutrišnjega dne. — Pri nas naj bi bil ta mirovni praznik posvečen tudi spominu na našo zapuščeno in osirotelo mladino in miloščina, ki jo darujemo v ta namen, podpiraj našo molitev h Kraljici miru.

+ K mirovnemu prazniku. Letnemu poročilu o delovanju »Patronata« smo priložili poštne položnice, ki naj se porabijo za darove in zbirke o priliki mirovne pobožnosti. Vsi doneski, ki se nam pošljejo v ta namen, bodo služili za nabavo lastnega doma, in bodo v prihodnji številki »Detoljuba« posebej navedeni. Na priloženih vprašalnih polah naj se zabeležijo potrebni podatki tistih otrok, ki se priporočajo v oskrbo »Patronata« in iste dopošljejo »Pisarni Patronata za mladino«. Ljubljana,

Dunajska cesta 18. Vse denarne pošiljke pa je nasloviti na »Patronat Vincencijeve družbe, Predškofijo 12.

Ravno zdaj je treba izrabiti čas... Celovski »Mir« piše pod tem naslovom: Vojaštvo je pretečeni teden priredilo v prid vdovskega in sirotinskega sklada v raznih prostorih po Celovcu zabavne večere; največja prireditelj je bila v veliki dvorani hotela Trabesinger dne 17. t. m., kjer so udeleženci preživeli lahko veselo noč v »strelskih jarkih«. Nesreča je bila pa ta, da smo v istih prostorih v mirnem času prirejali svoje veselice — Slovence. To je zadostovalo, da je spravila celovskega g. župana barona pl. Wetzlarja iz ravnotežja vest, da bo v istih prostorih vojaška prireditelj v zelo važen patriotičen namen. Vojaštvo si je izprosilo od mestnega gledališča dekoracije za dvorano in jih je dobilo. Ko je zvedel za to g. župan, je poslal tja magistratnega uradnika z Rusi, da bi sneli okraske, Res so jih sneli s sten. Ker pa jih vojaki niso pustili spraviti čez svoje strelske jarke, so jih Rusi prenesli čez zid na dvorišče »Kronbirta«. Vojaštvo je pri županu v zadevi posredovalo. Toda župan se ni dal preprostiti. Na opombo, da se vsi narodi, tudi Slovenci, vojskujejo za skupno domovino in da je v vojnem času treba izločiti politiko, je odgovoril župan ravno narobe: Da je ravno sedaj treba čas izrabiti (namreč da se uniči neljube politične nasprotneke). Nehote smo se spomnili na izjavo »Tagesspost«, s katero daje g. dr. Brejcu zadovoljenje, in na vse krivice, ki so zadele mnogo Slovencev v začetku vojske. Marsikdo bo lahko izpregledal, koliko da so bile vredne informacije o Sovencih, ki so jih dajali nacionalno tako prenapeti in strastni ljudje, kakoršnega se je g. župan izkazal. Župan se je tudi izrazil, da od magistrata ne bo nobenega k prireditvi. No, niso nobenega pogrešali, prišel je pa le neki občinski svetnik. Karte so bile vse razprodane in veliki prostori so bili še vse premajhni. Zoper postopanje g. župana pa izražamo svoj najostrejši protest. Se-li tako razume politično premirje? Se pravi tako z združenimi močmi delati za obrambo skupne domovine? Se pravi tako, iti vojaštvu na roko, v kar je v prvi vrsti poklican ravno gosp. župan? Slovenska krščansko-socialna zveza je takoj rade volje dala dvorano in oder vojaštvu na razpolago in hotel druge prostore, gosp. župan pa je dal sneti okraske, ki so bili že nabiti in ki jih je rad posodil g. gledališki ravnatelj.

Odlikovanja. Gosp. Ivan Pirc, c. kr. voj. inženir na soški fronti, je bil za svoje prav posebno izvrstno službovanje pred sovražnikom odlikovan s tem, da je imenovan izjemoma in izvenurno za vojaškega nadinženirja. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik 26. dom. pp. Feliks Kavčič, pri 21. dom. pp. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila nadporočnik 12. težkega polj. top. polka dr. phil. Ivan Pretnar in nadporočnik 152. črnovoj. baona Franc Bonač. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil poročnik 27. dom. pp. Ivan Verbič pri nekem skupinskem poveljstvu. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik 155. črnovoj. baona Franc Pečnik in inženir Roman Treo pri nekem divizijskem poveljstvu. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: nad. stražmojster 7. dež. orož. pov. Franc Polanc, nad. stražmojstri 12. dež. orož. pov. Andrej Grabar, Anton Orehek in Ivan Pelan, nad. stražmojster 14. dež. orož. pov. Karel Zdošek, nadom. stražmojster 7. dež. orož. pov. Ivan Mulec, okrajni stražmojster 12. dež. orož. pov. Iv. Lavrič, štabni stražmojstri 12. dež. orož. pov. Josip Lovša, Ivan Dolar in Franc Kušljan, stražmojster 7. dež. orož. pov. Josip Makuc, stražmojstri 12. dež. orož. pov. Adolf Rabič, Ivan Serpan, Matej Žagar in Josip Lozar, nad. stražmojstra 7. dež. orož. pov. Ivan Goričnik in Josip Štok.

— Smrtna kosa. V Krškem je umrl 22. t. m. zvečer po daljšem bolehanju predstojnik c. kr. okrajne sodnije dr. Josip Dijač, v starosti 45 let. Več let je bil tudi predsednik »Občinske Hranilnice« v Krškem. Zapuščal vdovo in dvoje otrok. Bil je vsesplošno priljubljen, bodi mu lep in blag spomin.

— Operna predstava v Zagrebu. Dne 25. t. m. uprizori v Zagrebu »Odbor zagrebških gospa« češko opero »V studni«, »U zdenču«, pri kateri poje sopran gospa Pipa Arko, hčerka ljubljanskega župana g. dr. Tavčarja, alt g. Ela Cesar, tenor g. Josip Rjavec in bas g. Josip Križaj.

— Velik strah v št. Petru pri Novem mestu. V četrtek, dne 22. t. m., ob 1. uri ponoči je zavladal po št. Petru velik strah. Vsa vas je bila pokoncu. Splošno se je mislilo, da so nad tamošnje župnišče prišli roparji. Kaj je bilo na stvari? Nekaj minut pred 1. uro začne pri župnišču pesčevaj prav nemirno lajati. V spodnjih prostorih speči služkinji zaslisi, da hodi par ljudi okrog župnišča, kmalu začne nekdo ropotati na glavna vežna vrata. »Macht's auf!« (»Odprite!«) se nekdo oglasi zunaj. Kuharica, slučajno večja nemškega jezika,

vpraša, kdo je. »Macht's auf!« se oglasi zunaj vdruči. Nato pozvoni kuharica iz veže v župnikovo spalnico. Zunaj stoječi so čuli zvončkov glas. »Es klingelt« (zvoni), se oglasi eden. Pod župniščem se prične tiho razgovarjanje. Medtem je že šla služkinja obvestiti župnika Fr. Vovkota, češ, pod župniščem je nekaj ljudi; ne povedo, kdo so in kaj hočejo, zahtevajo le, da se jim odpre. Župnik razpostavi dekli tako, da sta s prvega nadstropja opazovali ena na južni, druga na severni strani župnišča. Sam pa odpre polagoma okna ter z revolverjem ustrelji v zrak skozi okno. Zdaj se prične tekanje okrog župnišča. Ker se nihče ne oglasi, odda župnik še štiri strele. Po strelah zbudeni sosede prihitijo pred župnišče. Tu je bilo vse prehojeno. Stopinje so se namreč dobro poznale, ker je po noči malo zapadel sneg. Vsi so bili uverjeni, da so bili prepodeni kaki lopovi, kajti sledi so se poznale tudi okrog gospodarskih poslopj. Nekdo je videl, da se je krdelo ljudi po strelah spustilo po cesti v smeri proti Belicerkvi. Hitro se obvesti orožniška postaja v Kronovem. Ta dobi na cesti krdelo ruskih ujetnikov, do 30 po številu. Šli so iz Novega mesta v Šmarjeto. Ker pa niso znali za pot, zato so klicali v župnišču, da bi se jim povedalo.

— Dušno pastirstvo med našimi vojnimi ujetniki na Ruskem. Na Ruskem je ujetih okoli 50 avstrijskih vojni kuratov. Avstrija in Rusija sta se dogovorili, da obe državi tudi od doma pošljeta vojne kurate v dušno pastirstvo med svoje ujetnike. Vojaški škof Bjelik je že pozval ordinarijate, da naj imenujejo pripravne duhovnike.

— Iz seznamov izgub. Iz seznama izgub št. 533. Enol. prost. narednik Franc Horvat, 17. pp., Ljutomer, ranjen in ujet; enol. prost. poddes. Josip Kacafura, 27. dom. pp., Ljubljana, ujet; enol. prost. desetnik Leopold Pibernik, 27. dom. pp., Črnomelj, ujet. — Iz seznama izgub št. 534. Poročnik Vid Barle, 78. pp., Novo mesto, ujet; kadet Ludvik Benussi, 78. pp., Trst, ujet; kadet Vencel Janež, 37. polj. top. p., prideljen 78. pp., Tolmin, ujet. — Iz seznama izgub št. 335. Saper Zemljarič Alojzij, 2. sap. baon, 3. st., Ptuj, 1898, mrtev (1. do 6. 12. 1916). — Iz seznama izgub št. 537. Major Edgar pl. Ritter-Zahony, 13. ulanski polk, polkovni štab, Gorica, ujet. — Iz seznama izgub št. 538. Praporščak Franc Skazedonig, 11. polj. havb. polk, Slovenji gradec, ujet.

— Poročil se je v Novem mestu okr. komisar dr. Alojzij Gregorin z gđc. Eleonor Smola.

Pol metra novega snega imajo na Korškem.

Smrtna kosa. Umrl je v Vesternici pri Mariboru gostilničar in župan Jožef Wiesenthaler. — V Beljaku je umrl major in nadzornik drž. želez. v p. Oton Geyer.

— Črnovojniki našel mrtvega lastnega sina. Te dni je prišlo v bolnišnico v Zagrebu nekaj črnovojnikov, da bi pokopali mrtvega tovariša. Ko eden črnovojnikov pogleda mrliča, spozna v njem lastnega sina. Reveža so odvezali žalostne grobarske službe ter poverili nalogo drugemu.

Parlament.

Dunaj, 23. marca. Vlada vsekakor misli sklicati državni zbor; dan še ni določen, pač pa se to zgodi v najkrajšem času. Minister Bärnreither ima z raznimi strankami razgovore o reformi poslovnika.

Primorske novice.

Nova maša na Goriškem. V nedeljo, dne 13. majnika, bo daroval prvo daritev v župni cerkvi v Sv. Križu na Vip. bogoslovci Stanko Stanič.

— »Mater Dolorosa« v Trstu. »Zveza Marijin Dom« v Trstu uprizori v nedeljo, 25. t. m., Silvij Sardenkovo igro v sedmih slikah »Mater Dolorosa«. Čisti dobiček je namenjen goriškim beguncem.

Podružnica Posredovalnice za goriške begunce za kamniški okraj se je ustanovila že pred enim mescem. Podružnični odbor opozarja, da se v vseh zadevah obračajo nani. Pisarna se nahaja na Homcu v novem Društvenem domu. Uradne ure so vsak torek popoldne in vsako nedeljo po

popoldne po službi božji. Odbor je nakupil več živil za begunce. Prihodnjo soboto, dne 31. marca bo odbor v Šmarci v prostorih sadijskega društva razprodajal beguncem živila. Begunci, ki si jih žele nabaviti, naj pridejo ta dan kupiti. Ako bo še kasneje mogoče kupiti živil in prodati beguncem, se bo za sporočilo. Begunci v kamniškem okraju, ki bero »Slovenca«, naj to povedo drugim, ki ga ne bero.

Umrla je 14. marca v Enradfeldu pri Amstettnu begunka Marija Lašič iz Zg. Vrtojbe št. 56. Bolna je bila 4 mesece, na smrt je bila lepo pripravljena. N. v m. p!

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovanje. Bivši igralec in režiser slovenskega gledališča, rezervni poročnik g. Milan S krbinšek je dobil za odlično službovanje pred sovražnikom Sig-num laudis.

Ij Umrl je v starosti 82 let g. Franc Skul, hišni posestnik, Ulica na Grad št. 3. Pogreb se vrši jutri, v nedeljo, popoldne ob 3. uri na pokopališče k Sv. Križu.

Ij Umrla je v Ljubljani: Živojin Vesič, c. in kr. podpolkovnik v p., 73 let. — Franciška Malečkar, zasebnica, 50 let. — Rudolf Gromek, sin poslovođe, 3 leta. — Gabriela Jožefa Ana Kroupa, hči mizarskega pomočnika, 13 dni. — Franciška Hudorovič, ciganka, 16 let. — Marija Zaplotnik, cestarjeva žena, 44 let. — Marija Beltram, bivša posestnica, begunka, 77 let. — Stanislava Versching, delavčeva hči, 2 leti. — Pavla Hočevar, delavčeva hči, 4 leta.

Ij Izgubila se je usnjata torbica z železniško legitimacijo. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi policijskemu ravnateljstvu.

Ij Izgubila se je včeraj zjutraj denarnica z manjšo svoto denarja od franciške cerkve do Parčeve pekarnice. Pošten najditelj se prosi, naj prinese denarnico proti primerni nagradi v naše upravništvo.

Gospodarske beležke.

+ Nove postavbe o direktnih davkih. »Wiener Zeitung« prinaša cesarsko naredbo, ki izpreminja predpise o direktnih davkih. Izpremenjeni so predpisi o odpisu zemljiškega davka pri elementarnih škodah. Pri osebnih davkih pa je uveden obvezen vpogled v knjige že v priredbenem postopanju. Vpogled v poslovne knjige zahtevajo lahko že gosposke prve stopnje. Poostrene so tudi kazni za davčne pregreške pri napovedi osebnih davkov in obresti. Kazen do treh mesecev ali do enega leta zapora.

Pritegnitev državnih gozdov v kmetijske svrhe. Poljedelsko ministrstvo je tudi za letošnje leto obnovilo svoje lanske in predlanske odredbe glede pritegnitve drž. gozdov v kmetijske svrhe. Tako bo v čim najrjši meri dovoljena pašna, žetev trave in nabiranja listja za zeleno krmo. Tudi za stelo se bo storilo, kolikor le mogoče.

Za ureditev uvoza nemškega premoga v Avstro-Ogrsko se je ustanovil v vojnem ministrstvu na Dunaju skupen premogovni odbor. Glavna naloga odbora bo, da v neposrednem stiku z nemškim izravnalnim uradom za premog v Berlinu uredi izvoz nemškega premoga v monarhijo ter premož primerno potrebam razdeli po posameznih deželah. Za predsednika skupnega premogovnega odbora je bil imenovan generalni major Jožef Pacor pl. Karstenfels in Hegyalva; kot zastopnik domobranskega ministrstva posluje podpolkovnik Fridolin Kaučič. V odboru so tudi zastopniki zunanega in skupnega finančnega ministrstva ter avstrijske in ogrske vlade. Člani odbora so 23. t. m. odpotovali v Berlin, da se dogovore glede premogovnega vprašanja.

Ogrska kuje nove cekine in srebrnike po 20 in 10 K v spomin kraljevega kronanja.

Manj moke in kruha v Budimpešti. — Doslej je bilo 24 dkg, odslej 20 dkg moke, kruha prej 28, sedaj 24. Moki za kruh bodo primestali 25% koruzne moke.

Vina je na prodaj v Dalmaciji še okoli 280.000 hektolitrov.

Poletni čas v Avstriji uvaja naredba celokupnega ministrstva. V ponedeljek, 16. aprila premaknite dan za eno uro naprej, 17. septembra dobimo zopet solčno uro.

Cerkvene vesti.

+ Cerkveno umeščenje. Dne 21. t. m. so bili kanonično umeščeni: čč. g. Bertold Bartel, župnik v Želimljah, na župnijo Vavta vas; Ivan Erjavec, župnik v Gorenjem Logatcu na župnijo Želimlje in Francišek Krhne, žup. upravitelj v Vavti vasi na župnijo Gorenji Gogatec.

— Iz Tržiča. Prihodnji četrtek se prične tridnevna v cerkvi sv. Andreja za tukajšnje Nemce. Zjutraj ob 7. uri sv. maša in kratek govor. Zvečer ob 7. uri govor in litanije ter blagoslov. Konec pobožnosti na cvetno nedeljo zjutraj. Nemške govore bo

imel p. Herman, cistercijan iz zatiške opatije.

Sabotaža v Avstriji.

Dunaj, 23. marca. (K. u.) Korespondenca »Wilhelm« poroča: Vsled zelo velike nevarnosti za operacije c. in kr. armade, ki bi jo znali povzročiti morebitni zločinski naklepi za uničenje preskrbovalnih zalog ali stanja konj (sabotaža), je treba v svarilo spomniti na kazenske določbe proti takim zločinskim naklepom. Sedaj se objavljajo tozadevne kazenske določbe. Na bojišču se ta zločin kaznuje s prekim sodom, v zaledju pri obremenitnih okoliščinah z obešenjem, v manjših slučajih s težko ječo do 20 let.

Poparjenosti v Italiji.

Kolin, 23. marca. »Köln. Ztg.« piše: V Italiji se zelo boje avstrijsko-nemškega napada. Italijanski listi priznavajo, da prebivalstvo gornje Italije z veliko skrbjo pričakuje bodočih dogodkov. »Corriere della Serra« pravi: Osrednji vesilesi sta se na zahodu pripravili za defenzivo, vsled česar sta za napad na Italijo lahko oddali znatne čete. »Secolo« govori o obsežnih italijanskemu vojnemu vodstvu znanih pripravah sovražnika na italijanski fronti in meni, da bi napad na Lombardijo zadel entento v življenjsko žilo.

Italijansko uradno poročilo.

22. marca. V noči od 20. do 21. t. m. smo odbili sovražne napade na izpostavljene postojanke na pobočju Monte Sief (Cordevole) in Monte Croce (dolina Sexten). Včeraj je slabo vreme oviralo delovanje artiljerije. Napadi naših patrulj so povzročili male praske s sovražnikom, ki so za nas povsod ugodna izpadle.

Italijansko narodno posojilo.

Lugano, 23. marca. Četrtega italijanskega narodnega posojila se je, kakor se uradno poroča, podpisalo 3600 milijonov lir.

Amsterdam, 23. marca. (K. u.) »Telegraf« poroča iz Londona: Mornariški urad bo vpoklical 74.500 mož za mornarico. Senat v Ohio je sprejel zakon, ki določa, da se morajo vsi moški med 18. in 45. letom prijaviti za nabore, sicer bodo kaznovani do 100 dolarjev globe.

Na južnem Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 23. marca. Uradno: Med Ohridskim in Prespaškim jezerom je bil odbit slaboten sovražni napad. Pri Bitolju od časa do časa kratek sovražni sipajoč ogenj. Na ostali fronti slaboten artiljerijski ogenj.

V Vardarski dolini, ob spodnji Strumi in na obrežju Egejskega morja delovanje letalcev. Pri Drami je nemški poročnik Eschwege sestretil svoje šesto sovražno letalo. Pilot in opazovalec letala, dva poročnika, sta bila ranjena ujeta.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. marca. Uradno: Vzhodno od Ohridskega jezera se je vnovič izjalovil francoski napad. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. marca. Veliki glavni stan: Izvzemši izjalovljenega napada v jezerskih očinah je bil Francoz pri Bitolju miren.

Naš zrakoplov je v noči od 20. na 21. marca uspešno metal bombe na angleške naprave pri Mudrosu na otoku Lemnu in se je nepoškodovan vrnil.

Boji v Macedoniji.

Lugano, 23. marca. »Corriere della Sera« poroča iz Soluna: Velika orientska ofenziva trpi vsled dogodkov na zahodni fronti. Naloga balkanske ofenzive, da uvede generalno ofenzivo vseh ententinih armad, se bo vsled znatnih izprememb na zahodni fronti komaj še mogla izpeljati.

Sofija, 23. marca. Napadalna sila Francozov in Italijanov v zahodni Macedoniji je zlomljena. Skozi deset dni je divjal boj, ne da bi se sovražniku posrečilo doseči tudi najmanjšo pridobitev. Francozi in Italijani so žrtvovali najmanj 50.000 mož.

Vojska z Ameriko.

Vojno stanje od 14. marca naprej.

Frankobrod, 23. marca. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Newyorka: Kabinet je soglasno za to, da se kongresu predloži sklep, da je vojno stanje z Nemčijo nastopilo dne 14. marca. Wilson še odlašaja, vendar pa zelo vplivajo nanj, da se cilj doseže še, predno se sestane kongres.

Vojno razpoloženje v Združenih državah. Ženeva, 23. marca. Guvernerji jugozahodnih držav Texasa, Nove Mehike, Arizona in Kalifornije vpoklicujejo vso narodno vojsko.

Amsterdam, 23. marca. Iz Londona se poroča: »Times« pišejo o stališču Wilsona in menijo, da bo v najkrajšem času napovedana vojska. Predsednik omahuje le, ker se hoče voditi od javnega mnenja in ničesar prevzeti, če ni dokazov, da je ves narod za njim. »Morningpost« je mneja, da more Amerika napovedati le omejeno vojsko, da uniči podmorske čolne in sicer z udeležbo pri tem uničevanju.

Združene države in Avstrija.

Haag, 23. marca. Iz Washingtona se poroča: Ameriška vlada odlašaja odpošiljanje odgovora Avstriji, ker izdeluje načrt, ki naj jamči za vzdrževanje miru med Združenimi državami in monarhijo.

Američani na potopljenem parniku »Healdton«.

Newyork, 22. marca. (Kor. ur.) Reuter poroča: Na parniku »Healdton« je bilo 8 ameriških častnikov in pomorščakov.

Kongres latinskih republik.

New York, 16. marca. (K. u. —Zakasnelo.) »Associated Press« poroča iz Washingtona: Pet vlad latinske Amerike je v principu sprejelo predlog Ekvadorja, naj odposlanci republik severne, južne in srednje Amerike takoj pridejo skupaj, da z jamčijo pravice nevtralecev in če mogoče, omilijo trdote vojske.

Ogrski državni zbor.

Velešrbska propaganda v ogrskem državnem zboru.

Dunaj, 23. marca. »Zeit« poroča, da bo v ogrski zbornici pričakovati novih burnih prizorov, ker bo poslanec Szmreczanvi napadel še nekaj poslancev srbskohrvatske koalicije. Hrvatski poslanci so šli v Budimpešto, da nastopijo proti Szmreczanju. Kakor poroča korespondenca »Keleti Erősitő«, je Szmreczanvi jevor v Zagrebu povzročil veliko osuplost. Obdolžitve so bile v Zagrebu že znane, pa so se izkazale kot napačne. Poslanca Budisavljeviča so pač preganiali zaradi veleizdaje, pa mu tega niso mogli dokazati. Dobil je malenkostno kazen zaradi motenja javnega miru. Poslanec Šurmin je bil pač dalj časa interniran, da niso našli ničesar, kar bi ga kompromitiralo. Pisma, ki so jih dobili pri nem. so bili samo zapisniki srbsko-hrvatske koalicije, kateri je Šurmin zapisnikar. Pasičeva lista ni pristna, ker je v njih tudi poslanec Lorkovič, ki se je v srbskobolgarski vojni boril na strani Bolgarov.

Vpoklici na Ogrskem.

Budimpešta, 23. marca. Pri zadnjem prebiranju potrjeni črnovojniki letnikov 1872 do 1891 so vpoklicani za 16. aprila.

Občni zbor »Rdečega križa«.

Vabilo k izvenrednemu občnemu zboru pod pokroviteljstvom Njene c. in kr. visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Kristine stoječega deželnege in gospejnega pomožnega društva »Rdečega križa« za Kranjsko, kateri bo dne 4. aprila 1917 ob 4. uri popoldne v knjižnici c. kr. deželne vlade (II. nadstropje), Bleiweisova cesta. — Dnevni red: Gospodarstveno poročilo in račun za leto 1914, 1915 in 1916 po § 11, c. društvenih pravil. — V Ljubljani, dne 23. marca 1917. — Društveno vodstvo.

Mlade matere in doječe žene, ki se imajo boriti z otežkočenim in nerednim odvajanjem, dobe najboljšo polajšanje z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Tajni zdravstveni svetnik profesor Spiegelberg, pisatelj velike učne knjige o pomoči pri porodih, je dognal na podlagi opazovanj, ki jih je zbral na kraljevi ženski kliniki v Vratislavi, da se more »Franz-Josef« voda dalje časa zavživati, ne da bi povzročilo to kako škodo ali neugodno vplivalo na zanesljiv učinek.

Na prodaj sta

dve hiši

poleg zaloge Mengeške pivovarne na Javorniku pri Jesenčah (Gor.). Prva stoji pri cesti in se v nji izvršuje gostilniška obrt, druga nekoliko višje proti železnici. V drugi hiši je več delavskih stanovanj in spada k njej njiva in vrt. Cena jako ugodna. — Pojasnila daje: ADELA BALOH NA JESENICAH.

Kdor trpi vsled zaprtja, si lahko pomaga z uporabo odvajalnega sredstva. Vsakdo pa mora vedeti, da je vrsta teh dvojnica: dražeče učinkujoča in lagodno učinkujoča. Dražeča odvajila imajo čisto za posledico draženje čreves in jih je tedaj zavživati le skrajno previdno. Med lagodnimi odvajili ki ne dražijo čreves in so docela neškodljiva, zavzemajo prvo mesto Fellerjeve rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice«. Vzbude tek, pospeše prebavo in jih tudi ženske in otroci radi zavživajo. Ne smeje bi manjkati v nobeni hiši, da so v slučaju potrebe takoj pri roki. Predvojnecene. 6 škatlic pošlje na vse strani poštne prosto za 4 K 40 vin. lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 134 (Hrvaško). — Tudi Fellerjev bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elza-fluid«, izborno utiralno zdravilo, se lahko istočasno naroči, 12 steklenic 6 kron poštne prosto. Cela kopa zahvalnih pisem dokazuje, kako priljubljen je

»Elza-fluid« zlasti kot bol lajšajoče sredstvo, v obvarovanje pred boleznimi, če so v slučaju prepiha, prehlada, vlage nastale kake bolečine. (—ci—)

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Vrhniki
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bo vršil

v nedeljo dne 1. aprila 1917

ob 3. uri pop. v hranilnični predstavn.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Gosja jajca

za valenje

oddaja

Anton ŠKOR, Demžale.

Proda se pod ugodnimi pogoji

lična hiša

z malim vrtom v St. Vidu nad Ljubljano, blizu župne cerkve. Naslov pove upravništvo »Slov«. pod št. 717

V obvestilo sorodnikom in znanem javljamo, da je 18. marca umrl naš triletni sinček

Alojzij Živec

Pogreb je bil 20. marca 1917.

Mihael, oče. Rozalija, mati.
Mihael, Viktor, brata. Marija, sestra.

Globoke žalosti potrži naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani predobri soprog, oziroma oče, brat, stric in svak, gospod

VENCESLAV ARKO

trgovca in tobačni založnik

dne 22. marca 1917 ob 3. uri popoldne po kratki in mukepolni bolezni, po skrbnem, blagorju njegove družine posvečenem življenju, previden s tolažili sv. vere, v 45 letu svoje dobe, mirno in Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega rajnega se vrši v soboto 24. t. m. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Priporoča se v pobožno molitev in blag spomin!

Senožec, 22. marca 1917.

Venceslav, Tomislava, Ruženka, otroci.

Franco, Ernest, brata.

Roz Arko roj. Tollazzi, milujoča soproga.

Marija, Franja, Ivana, Draga, sestre.

Brez posebnega drugega obvestila.

Apolonija Jager naznanja v globoki žalosti potrta, v svojem, svoje hčere Antonije dr. Černetove in zeta dr. Ivana Černeta imenu, da je njen ljubljani sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Feliks Jager

c. in kr. nadporočnik sappeur-bataljona št. 7, imejitelj vojaškega zaslužnega križca III. razreda i. t. d.

vsled ran, ki jih je dobil na črnogorskem bojišču in po teh nastalih boleznih, po dolgem mučnem bolehanju, previden s tolažili sv. vere v Augusta-sanatoriju v Debrečenu dne 18. t. m. v 29 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

V Debrečenu je bil pokopan dne 20. t. m. na častniškem pokopališču.

Težke dneve hude bolezni mu je lajšala skrb šef-zdravnika sanatorija in njegovih asistentov, ter v prvi vrsti požrtvovalen trud višje sestre in njene pomočnice. Gre jim zato najtoplejša zahvala.

Pokojnika so spremili na njegovem zadnjem potu: gospod generalni major, komandant garnizije z garnizijskimi častniki in delno garnizijsko godbo. Razun častnikov garnizije so izkazali zadnjo čast pokojniku tovariši sanatorija Augusta. Vsem bodi tem potom izrečena najiskrenejša zahvala, posebno pa gospodu generalnemu majorju, ki je s svojo naklonjenostjo veliko pripomogel, da se je pogreb dostojno izvršil.

V daljni tuji zemlji bodi pokojniku miren sen.

V Ljubljani, dne 23. marca 1917.

Mesto posebnega obvestila.

715

Zora dr. Dijakova in njena nedoletna otroka Ivanka in Joško naznanjajo nelzmerne žalosti potrži vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da njih iskreno ljubljani nepozabni soprog, oče, sin, brat, svak in stric, gospod

Dr. Josip Dijak

c. kr. okr. sodnik in sodni predstojnik

v četrtek dne 22. marca 1917 ob 10. uri ponoči previden s tolažili sv. vere bogu-vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo dne 25. marca, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Krškem.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mestni župni cerkvi v Krškem.

Krško, dne 23. marca 1917.

Ko sem šel po cesti . . .

Spisal Iv. Baloh.

V spomladanskem jutru je padla slana. Drevje je bilo že obdano s svežim zelenjem in češnje so že odcvetele. Ko je posijalo gorko solnce, so bila nežna perezca dreves črna, kakor osmojena, cvečice po livadi so žalostno dvigale svoje sklonjene glavice, iz drevja doli so nanje padale mrzle kapljice odtajane ledu. Zdele so se mi kot neštete velike solze, ki so padale iz neba na našo domovino . . .

Bilo je pred vojno. Šel sem po cesti. Pod vaško stoletno lipo zagledam eleganten, gosposki otroški voziček. Poleg njega je sedela na tleh deklica, stara okoli tri leta, ter se igrala z lepo žogo. Ob cerkvenem zidu je sedel na hodu starček ter zamišljen gledal v tla. Čudno se mu je zdelo, kako pride gospoda v zapuščenem gorsko vas. Mimoidočega pastirja, ki je gnil živino napajati, vprašam, kdo so ti.

Pastir mi kratko odgovori: »Amerikanci.«

Tedaj pride iz sosednje hiše mlada žena ter prinese otrokom kave. Ustavim se. Starček me pozdravi, ona me pogleda, pa nič ne reče.

»Ali so to vaši otroci?« vprašam prijazno.

»Da, moji so,« odgovori ona. »Ali me ne poznate?«

»Res ne vem, odkod da ste. Ali ste iz vasi?«

»Da, iz te hiše smo. Pred par leti sem se sem priženila. Šla sem z možem v Ameriko, pa sem se nazaj vrnila, ker so bili slabi zaslužki in sem morala na domu še svoje stvari urediti, ker so nam oče umrli. Drugi teden gremo pa vsi v Ameriko nazaj k atetu. Kdo pa bo živel v tej beračiji?«

»Pa saj imate gostilno, kakor vidim.«
»A kaj, gostilna! Kaj nam nese v tej samotni! Ni vredno, da je vino v kleti za tistih par gostov. Gospode iz trga itak ni, kmetje bi pa najraje žrli zastonj. Saj ni nobenega dobička pri teh žganjarijah in tobakarijah, ki bi najraje cele ure sedeli in nič ne zapili. Poglejte malo dekle, kako je blede, ker vedno diha ta tobakarski duh. Se umrla mi bo. Sita sem že do grla teh ljudi in tega kraja.«

Dete v vozičku je zajakalo in mati ga je vzela v naročje.

»Sita si ja, mi smo pa tebe in tvoje gosposkarije,« je vmes posegel starček, vstal ter se mi približal.

»Poglejte, gospod, imel sem dva sina, pa sta oba v Ameriki. Za mlajšega mi ni žal, ker ni bil dosti pridja; ampak, da je šel France, temu pa ni bilo nič potreba. Spravila ga je pa ta-le proč.«

In pokazal je s prstom nanjo.

»Kako sem mu branil, naj te-le nikar ne vzame, naj vzame drugo, pridno, pošteno, dobro dekle, ki bo za delo, pa je vzel to-le, ki bi se rada samo lepo oblačila in dobro jedla. — Delala pa nič. Odkar je ta pri hiši, ni sreče, ne blagoslova. Toliko časa je dregala vanj, da naj hišo lepo popravi, da ne bo stanovala v tej strgani bajti, da naj prizida še eno nadstropje! Zjezilo ga je, vse je popustil in šel v Ameriko, češ: tam bom zaslužil tisočake, kot bogatin se vrnil in sezidal graščino. Pa je šla še ona za njim in — kmalu prišla nazaj.«

»Saj bom šla zopet v par dneh in ne bom več poslušala vaših pridrig.«

»Le pojdi, pa te nikoli ni treba več nazaj. Ko bi te nikoli ne bilo k naši hiši!«

Starček se je odkašljal in se zopet obrnil k meni.

»Oh, ta Amerika, koliko je že škode naredila. Zakaj ne bi ljudje doma ostali! To imam za svoja stara leta! Oh, ta nesrečna Amerika!«

Starček je potegnil z rokavom preko svojih oči.

»Kje imate ženo?«

»Notri sedi na ognjišču in moli. Na glas je zaihtel. Nastal je molk.

Mlada je položila dete v voziček in rekla: »Oče, varujte otroka, moram iti pripraviti južinj.«

In odšla je. Starček je sedel na hlood nazaj.

Deklica je vrgla žogo po cesti in tekla za njo . . .

Razšli smo se.

Lepega poletnega jutra me sreča mlad človek s kovčgom na rami. Cvet je bil na njegovih licih in mladost v njegovih udih.

»Prosim, koliko je ura?« me nago-vori.

Pogledam in pravim: »Pol enajstih.«

»O, potem se mi še ne mudi, saj gre vlak šele ob eni.« In šla sva počasi vstric.

»Kam pa greste?« ga vprašam.

»Kam,« mi odgovori vesel, »v Ame-riko!«

»Pa tako mlad še, kaj pa doma?«

»Ja, ali bom hodil star v Ameriko, ko ne bom več za delo? Kaj me briga dom, saj ni moj, brat je gospodar, ki me videti

ne more; še za cigarete mi ni dal. Ali mu bom zastonj za hlapca pri hiši? Tistih dvesto goldinarjev, ki so mi jih izgovorili, mu še podarim, ko v Ameriki zaslužim. Ne-vesta naj mu dela, saj je mlada in zdrava, zakaj jo je pa vzel?«

»Ampak, Amerika ima svoje nevarnosti. Ravno ta teden sem dobil pismo, v katerem berem, da je enega iz naše vasi v jami zasulo, lani pa je eden utonil.«

»Nesreče so povsodi, doma in dru-godi.«

»Je res, ampak tam so večje.«

»Ker je več ljudi. Ampak zasluži se dobro. Sosedov Tine mi je pisal, da je pri-hranil v enem letu tisoč kron; kdaj bi jaz tukaj zaslužil? Nikoli!«

»Denar ni vse!«

»Nil! Resnica, ampak brez njega se ne more živeti.«

Molčala sva.

On je poltihoma žvižgal neko narodno popevko.

Prišla sva na vrh klanca in do raz-potja.

»Z Bogom!« mi je dejal.

»Srečno pot!« je bil odgovor.

V daljavi je gledala nanj njegova rojst-na vas z belim zvonikom. Ni se ozrl na-zaj. Čez nekaj trenutkov je zaukal naglas, mene pa je v srce zbolelo.

Vrnil sem se. Zapihala je burja in mi v obraz šepetala čudovito pesem: Vrni se, vrni in ljubi svoj dom! Poglej te rodne trate, tako so lepe; te cvečice, ki si jih trgaj ter deval za svoj klobuk; te trde ska-le, na katerih si sedel ter žvižgal svojo pa-stirsko pesem: te zelene hoje, ki si jih se-kal ter postavljaj mlaje ob procesijah. Po-glej domačo vas, kako je mirna in tiha! Nizke so hiše in skromna so srca. Zakaj hočeš od nas med visoke palače in pod-zemeljske rove? Poslušaj, kako lepo pojo domači zvonovi! Ali ne boš nanje več po-trkaval? Zakaj ne? Ali so ti ljubši visoki dimniki s črnimi sajami? Poglej domačo slamnato koč, kako je nizka in lepa, kako dehtijo rdeči nagelni in zeleni rožmarin na njenih majhnih oknih — in stara brajda, ki se ovija okoli hiše, kot dete okoli matere, te ljubko vpraša: Ali si pozabil, kako je bilo prijetno jeseni ob trgatvi, ko si zibal črne sladke jagode? In tam sredi vasi stoji kapelica in notri Marija z nagnjeno glavo: Ali še veš, kako si v majniku ob solnčnem zahodu Nje na čast prepeval in pel tako, da je bila na tebe ponosna cela vas? —

Zakaj si na vse pozabil in zakaj bežiš v tujino?

Burja je odnehala in pesem utihnila.

Iz daljave se je zaslislal žvižg odhajajo-čega vlaka.

Bil sem že blizu doma. Pred hišo me čaka mož ter mi pravi: »Ravno sem vas iskal, pa vas ni bilo doma. Nekaj bi vas prosil.«

»Kaj bi radi?«

»Potrebujem poročni list.«

»Dobro! Takoj dobite. Pojdite z me-noj!«

Dobil je.

»Zakaj rabite?«

»Grem jutri v Ameriko. Gre jih ta teden več iz sosednjih vasi.«

»Škoda vas je, ker ste bili pošten in dober mož.«

»Odkrito povem, težko grem, a mo-ram. Veste sami, da sem se zadolžil, ko sem moral po ognju popraviti hišo in hlev. Naj še tako pridno delam, dolga ne bom mogel poplačati. Otrok je polno pri hiši, vsi hočejo jesti in imeti obleko, jaz pa še obresti ne morem plačevati. Saj ne bom dolgo tam; kake dve, tri leta, pa se vr-nem, samo da bom prost tega dolga.«

»Je res težavno. Bog naj vas čuva in — srečno hodi!«

In šel je.

Preteklo je pol leta. Srečam njegovo ženo ter jo vprašam po možu. Vsa vesela mi pove, da ji je že po preteku dveh me-secev poslal 50 kron kot svoj prvi za-služek.

Preteklo je leto. Nekega jutra pa pri-de k meni ona vsa žalostna in objokana ter mi pove, da je sosedov pisal, da je našemu v tovarni mašina odtrgala desno roko. Za-plakala je.

»Oh! Zakaj je šel, oh, zakaj je šel!«

Ni se dala potolažiti.

Prišla je vojna.

Pismošoj je raznašal pa vasi pisma. Dekleta in žene so čakale na cesti, če bo kaj zanje iz bojnega polja.

Vsa vesela obrača mamica pismo, ki ga je ravnokar prejela.

»Mati, kdo vam je pisal?« jo vprašam.

»Naš Tone, zopet čez dolgo časa. Saj veste, ujet je.«

»Kaj pa piše?«

»Še nič ne vem, ker ne vidim. Komaj čakam, da pride dekle iz šole, da mi pre-bere.«

»Če hočete, vam pa jaz preberem, bo-ste še preje zvedeli.«

»Oh, prosim lepo, prosim!«

In bral sem:

»Ljuba mamica!

Predno Vam naprej pišem, Vas lepo pozdravim. Oh, ko bi Vi vedeli, mati, ka-ko daleč in kje se jaz nahajam. Nič mi ni sicer hudega, a doma nisem. Delamo vsi ujetniki v tovarni blizu velikega mesta. Krasne so palače in visoke so cerkve. O, kako se mi toži po naši vasi, po zelenih travnikih, po nizkem logu! Noč in dan sem v duhu pri Vas. Zopet bi rad gledal naše poljane in slišal škrančkovno pesem nad žitnim poljem. Rad bi videl rdeče nagelne na deklških oknih in slišal fantovsko pe-sem ob večerni uri. Kdaj bom slišal zo-pet domače zvonove in na njih potrkal ob praznikih? Dve leti sta že pretekli, od-klar sem ločen od doma, a meni se zdi, da jih je že dvajset. Oh, mati, ko zopet prid-em domu, kako Vas bom ljubil, kako ubo-gal! . . . O zlata domovina, kako si ti da-leč!« —

Prebral sem.

Mamica si je s predpasnikom brisala oči. Na sosedovem dvorišču so ravnokar zapeli vojaki: »Lepa naša — — —«

Meni pa se je iz prsij izvil vzdih: O domovina, zakaj si bila doslej tako malo ljubljena!

Armadni poveljnik o našem narodu.

Dne 5. t. m. je obiskal armadni povelj-nik čete na bojišču. O tem piše poročnik Jože Barle v »Domoljubu«: »Šel je mimo nas. — Visoka, močna postava sivih las, — mož, na čegar ramah počiva ogromno breme! Ogovarjal je tu, vpraševal tam, vse v domačem jeziku. — »Kake na-rodnosti ste?« je vprašal mene. — »Slo-venec, ekscelenca,« sem odgovoril pono-sno. — »Vrlo ljudstvo — izborni vojaki,« je dejal nato general. — H koncu defi-liranje! Zemlja se je stresala pod našimi nogami in tresel bi se neprijatelj, da je vi-del in slišal našo moč.«

Iz slovenskih Brd.

Sedaj, ko so vsled premaknitve bojne fronte na Goriškem prišla Brda izven di-rektnega vojnega ozemlja, opazamo, da je počela italijanska vlada pošiljati interni-rane Brdce zopet domov, da začnejo po-pravljati »plodonosne sadove« vojne. Po-sebno je to konstatirati v severoiztočnih vaseh. Tako so prišli domov iz kožbanske županije med drugimi Frančiška Markočič iz Slapnika, ki je bila nad eno leto interni-rana v Torinu, nadalje Franc Sirk (Medar-jev) iz Slapnika, Skubin (Markov) iz Se-nika, Karolina Reja in Ignacij Korečič iz Podpoznika. V teh krajih imajo kmetje ži-vino še doma in kdor je kaj podjeten, si s prekupčevanjem lahko lepe denarce za-sluzi.

A vseeno je težko našim Bricem, da so razmetani po celem božjem svetu, in če-ravno jim gre italijanska vlada na roko, žele, da ostanejo skupaj z ostalo Slovenijo nerazdružljivo zvezani.

Iz ujetništva.

Iz ruskega ujetništva piše štabni na-rednik 17. pp. Andrej Slapar nasled-nje: Svoji ženi sem pisal že več dopisnic, a odgovora ne dobim nobenega. Prosil sem za perilo in obleko, česar zelo pogrešam in mnogo trpim vsled mraza. Nahajam se na velikem posestvu ter se pečam s kmeč-kim delom. Ako moja žena ni prejela mo-jih dopisnic, naj ji bo to v obvestilo. Jaz sem čisto sam tukaj s Kranjskega. V bli-žini je pa zaposlenih še nekaj 17 tih. Naj-lepši pozdrav vsem tovarišem, posebno pa mojim dragim, vsikdar veselim rojakom Tržičanom! Andrej Slapar, vojni ujetnik, Imenje Gortovo, gorod Gžatsk, gub. Smo-lensk, Rusija. — Iz ruskega vojnega uje-tništva pošiljajo dragim domačim pozdrave naslednji goriški Slovenci: Alojzij Paušič, doma iz Gorice; Jakob Zoren, doma iz Pr-vačine; Alojzij Krašan, doma iz Šempasa št. 15; Alojzij Eriavec, doma iz Šempasa; Alojzij Faganel, doma iz Vitovelj št. 92; Andrej Leban, doma od Šempasa; Alojzij Batič, doma iz Šempasa; Alojzij Dovžan, doma iz Šempasa št. 79; Andrej Rusjan, doma iz Renč; Ivan Rutar, doma iz Šem-pasa; Andrej Korenjak, doma iz Sv. Mar-tina št. 8, pošta Kojsko; Alojzij Vižin, do-ma iz Kromberga št. 28 pri Solkanu.

V ruskem ujetništvu se nahajajo: Fr. Arčon, rojen 1876, iz Renč; Alojzij Bajt, 1892, iz Anhovega, Fran Besednjak, 1888, iz Rihemberga, Anton Budin, 1872, iz Ko-zane, Franc Bucinel, 1898, iz Biljane, An-ton Cvek, 1889, iz Grahovega, Ivan Flor-jančič, 1876, z Grahovega, Ivan Gruden, 1878, iz Zgonika, Anton Janež, 1875, z Bovškega, Franc Kravež, 1887, z Dol-Otli-ce, Fran Kompara, 1892, iz Lokavca, Albin Humar, 1894, iz Kojskega, Ivan Lutman, 1873, iz Gorice, Fran Matelič, 1896, z Liv-ka, Ivan Rožič, 1893, iz Kojskega, Fran Špehonja, 1873, z Stanovišča. Več se izve pri Rdečem križu na Dunaju.

Oglasil se je po 7. mesecih Aleš Jenko iz Zg. Bernika št. 68. Iz ruskega ujetništva piše svoji materi, da je zdrav. Naslov: A. Jenko. Jurjevski zavod. Jekaterinoslavskaja

gubernija, Rudnik Jekaterinskih uhošnjih kapej, šahta No. 16 Rusija.

— Iz italijanskega ujetništva piše če-tovodja 27. dom. pp. Mihael Vales, doma iz Gaberja pri Vipavi. Zelo rad bi kaj zvedel o svoji družini: ženi s peterimi otroci in staro materjo. Prosi sorodnike in vsakogar, ki bi mu bilo kaj znano o njegovi družini, naj mu prijazno naznani na naslov: Vales Mihael Nr. 9511, prioniero di guerra-Cap. mag., Zona B. Stretti, V. Reparto IX. grup-po, XVII. Platon, Asinara, Sardinia, Italia.

— Iskrene pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam pošiljajo iz italijanskega ujetni-štva: Anton Burja, Brezje-Kamnik; Fran Urbanja, Valentin Zupančič, Moravče; Fran Ahacič, Senično; Janez Golmajer, Breg; Jožef Dobrin, Tržič; Stanko Koren-čan, Vrhnik; Janko Žnidar, Jesenice; Ru-dolf Jakuš, Zidani most; Fran Kuster, Ol-ševk; Fran Peršolja, Brda; Fr. Hribar, Mo-ravče.

Iz italijanskega ujetništva je pisal na naslov svoje tete gospe Helene Brence v Ljubljani, Florjanska ulica št. 28, kjer pa naslovjenke ni bilo najti, neki Anton Grimšič. Pozdravlja vse sorodnike in prosi, če bi mu mogli poslati kaj denarja. Njegov naslov je: Anton Grimšič No. 4849, III. Re-parto, IV. Gruppo, Asinara — Sardegna, Italia.

Razvrstitev pri oddaji jajc in krompirja v Ljubljani.

Oddaja jajc za III. okraj se vrši v mestni vojni prodajalni v Gosposki ulici. Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek dne 27. marca do-poldne izkaznice s številko 9, popoldne iz-kaznice s št. 10 in 11; v sredo dne 28. mar-ca dopoldne izkaznice št. 12 in popoldne št. 13.

Oddaja jajc za V. okraj se vrši v mestni vojni prodajalni v Prešernovi uli-ci. Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek dne 27. marca do-poldne izkaznice s številko 19, popoldne s št. 20 in 21; v sredo dne 28. marca dopol-dne izkaznice št. 22 in popoldne št. 23.

Oddaja jajc za VI. okraj se vrši v mestni vojni prodajalni v Šolskem dre-voredu (Mahrova hiša). Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek, dne 27. marca dopoldne izkaznice s št. 24, popoldne s št. 25; v sredo dne 28. marca dopoldne izkaznice št. 26, in popol-dne št. 27 in 28.

Oddaja jajc za VII. okraj se vrši v mestni vojni prodajalni v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 2 (poleg cerkve). Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek dne 27. marca do-poldne izkaznice s št. 29, popoldne št. 30; v sredo dne 28. marca dopoldne izkaznice št. 31, popoldne št. 32 in 33.

Oddaja jajc za VIII. okraj se vrši v cerkvi sv. Jožefa. Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek dne 27. marca popoldne izkaznice s št. 34, 35, 36, 37; v sredo dne 28. marca po-poldne izkaznice s št. 38, 39, 40.

Oddaja jajc za IX. okraj se vrši v mestni vojni prodajalni na Starem trgu. Jajca se oddajajo na močne izkaznice in pridejo na vrsto v torek dne 27. marca do-poldne izkaznice s št. 41, popoldne št. 42.

Jajca se v vseh prodajalnah oddajajo od 8. do 11. ure, popoldne od 3. do 6. ure po 32 vinarjev kos. Poudarja se pa, da imajo pravico do nakupa jajc izključno le v Ljubljani stanujoče družine. Stranke do-be na vsako izkaznico po troje kosov in je pri-praviti drobšč, da se vrši oddaja hitreje.

Oddaja krompirja. Mestna aproviz-a-cija ljubljanska oddaja krompir proti izkaz-nicam za IV. in III. okraj v ponedeljek dne 26. marca in za II. in I. okraj v torek dne 27. marca. Oba dneva na Dunajski cesti v Mühleisnovem skladišču, vsakokrat dopol-dne od 8. do 11. ure, popoldne od 2. do 5. ure. Vsaka stranka mora poleg krompir-jevih izkaznic predložiti tudi potrdilo hiš-nega gospodarja, da res nima nič krompir-ja v zalogi. Krompir se oddaja po 22 vin. kilogram in sicer odpade na družino do 5 oseb 5 kg in za družino čez 5 oseb, 10 kg.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Lju-bljani.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske novice

vsi dolenjski rojaki, četudi živite izven Dolenjskega po vsem Slovenskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krone. — 604

Pisarniški prostori

obstoječi iz štirih velikih sob se oddajo s 1. aprilom v najem. — Istotam se oddaja dva prostora za

delavnico.

Pojasnila daje dopoldan zavarovalna pisarna Providentia, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Mladenič 30 let star, zdrave in čvrste narave, drž. ulužbenec, se želi poročiti z gospodilčno ali vdovo brez otrok, katera ima prodajalno ali gostilno, ali pa primerno posestvo. Preteklost mora biti poštena. Tajnost zjamčena. Ponudbe, če mogoče s sliko, katera se vrne, naj se pošljejo na upravo Slovencev pod šifro „Mladenič 30“.

Kupi se blagajna pisalni stroj

(Smith Bros, Remington ali Underwood) Ponudbe pod šifro „T. D.“ na upravo lista. 654

Sprejme se takoj

696

učenec

iz boljše rodbine, krepak, s primerno šolsko izobrazbo, in

sluga za trgovino.

Drogerija Anton Kanc, Ljubljana.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem z današnjim dnem otvoril na Rimski cesti hiš. št. 16

pleskarsko likarsko obrt.

Prosim slavno občinstvo za naročila za vse v to stroko pripadajočih del, katera bom vsikdar najhitreje, najceneje in najsolidnejše izvršil, ker imam še iz minulih časov material prve vrste na razpolago.

Ljubljana, dne 16. marca 1917.

Jožef Jug,

pleskarski, likarski mojster.

695

Išče se

dekla

ali delavka za vrtno delo. Natančneje se poizve v trgovini pri g. An. Bajec, vrtnar, Pod Trančo 2, Ljubljana. 694

100 litrov domače pijače osv. elastne in lepe grane slika vsak sam napravi z majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškati brusovec, popovi metovec, pomarančevce, prvenčevce, višnjevec. Neuspeh izkl. Ta dom. pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča nasečena ali s sladkorjem. Zastavine s nat. navod. stanejo 12 K. franko po povzetju. Za ekonomije, trgovce, večja gospod., delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delavnica ni ne trpi. Jan. Grollich, Engel-Drogerie, Brno 643, Moravsko.

Učenec

za kamnoseško obrt, ki je dopolnil 13 let, se sprejme takoj v pouk v delavnici Feliksa Tomana v Ljubljani, Resljeva cesta 30, kjer ima vso prehrano in oskrbo v hiši. 692

Sprejme se takoj v trgovino

DEKLICA

poštenih starišev. Kje — pove uprava lista pod št. 693.

Šivilja in učenka

se sprejme. — Kje pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 703.

Deček poštenih staršev, star 15 let, priden, in ki ima veselje do trgovine, želi vstopiti v kako večjo trgovino kot

učenec

v kakem večjem kraju na deželi ali v mestu. Naslov pove uprava tega lista pod »priden učenec« št. 699.

ZAHVALA.

Za blagodejni izraz sočutja o priliki bolezni, smrti in spremstva k zadnjemu počitku naše preljube, nepozabne matere, tašče, stare matere, sestre in tete, gospe

Josipine Tauber roj. Černe

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najpri- srčnejšo zahvalo.

Žalujejo ostali.

714

Naprodaj sta

2 KONJA

(kobilica in tri leta star konj) ter

5 prašičev-mladičev

Poizve se na Poljanski cesti 55 v Ljubljani. 695

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se vam doloži — na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur JAN KONRAD, c. in kr. dvor. založnik Brůx št. 1552 (Česko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 3.—, 7.—, 8.—, Vojno-spominske nikeln. ali jeklene ure K 11.—, K 2.—; armadne radij. ure iz niklja ali jekla K 12.—, Masivne srebrne Rokopti remont. ure s sidrom K 19.—, K 20.—, Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki izbiri po nizkih cenah. Sletno pismono. jamstvo. Pošilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Učenec

za fotografsko obrt se sprejme takoj pri fotografu D. ROYSEK, Ljubljana, Jelenkova ulica št. 35.

Prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika, izurjena v steklarski in galanterijski stroki, se takoj sprejme pri tvrdki Ivan Kovačič, Radgona (Štajersko).

Henrik Weisz

(Kom. Bars)

Ustan. 1910.

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni mogoče postreči. Par damskih čevljev K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50.—, K 55.—, Par čevljev za strapac (bakanci) K 50.—, K 60.—, in K 70.—, Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60.—, Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 1 škaflija kreme za čevlje K 1.—

Gozdni manipulant

obenem

DELOVODJA

se išče za Koroško za trajno mesto. Vsaj delno znanje nemščine se zahteva. Naslov pove uprava „Slov.“ pod št. „1000—569“

Drvarji

vojaščine prosti

5 do 6 mož ali tudi več se sprejme proti dobri plači za Koroško za delo od 1. maja do konca oktobra 1917. Plača se na dan ali v akordu po dogovoru. Ponudbe pod št. „1000—568“ na upravo tega lista.

Kostanjev les

367

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje Vinko Ubič, veletržec, Zalec, Južnostajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dobave naj se vpošljejo!

Točno plačilo. — Kulantno poslovanje!

Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnatih portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Vsakovrstne

108

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu v obilo naročitev. Cene primerno nizke, postrežba, kakor je v takem času najboljše mogoča. FR. CERAR, tov. slamnikov v Stobu, pošta in žel. post. Domžale pri Lj.

Separatorje za mleko

Znamka „Bogo“

prvovrsten izdelek, za 30 in 50 litrov brez vlož. krožnika, za 80, 100, 130, 150, 200 in 300 lit. z vlož. krožniki

dobavlja za razprodajo

(prodajalcem na debelo)

tvrdka izvoz in uvoz Meissner

Praga I. Jakobsasse št. 6.

Vzalogi vedno dobro izbrano blago.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana, ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Ivan Hudeček

sobni slikar

Tesarska ul. 3 683 Ljubljana

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev novih naročil in popravil.

Zelo ugodno se prodaja vila

s 6 sobami, 2 kuhinjama, s sadnim vrtom, pri glavni cesti 5 minut od postaje (Žibpolje) na Koroškem in zelo lepo

posestvo

obstoječe iz vrta približno 20 oralov, tričetrt ure od Žibpolja. — Več se izve pri lastniku H. Poku v Spodnjih Doleh, p. Žibpolje-Maria Ráin na Koroškem.

»Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani« sprejme spretnega

mesarskega

pomočnika

za ljudsko mesnico. Nastop službe je takoj. Pogoji je, da je ponudnik vojaščine prost. Zglasiti se je pri »Kranjskem deželnem mestu za dobavo klavne živine« v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

G. F. Jurásek

vglasevalec glasbenih in irgovce glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojalnica glasbenih in harmonijev. Ugodna za mena in desetletno jamstvo. Specijalni zavod za vglasevanje ter popravila vseh glasbil. Vglasevalec v »Glasbeni matici« ter v vseh slovenskih zavodih.

2000 lepih, 2 letnih hruševih in nekaj jabolčnih

divjakov

ima naprodaj Andrej Hafner v Dorčarjih 14, p. Škofja Loka. Cena 7 K za 100 kom. 701

Prodajalka

izurjena, pridna in zanesljiva, vajena špecerije in tudi železnine, zmožna slovenščine in nemščine, želi stalne službe v mestu ali na deželi. Nastop lahko takoj. Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 700.

Kot služkinja

išče mesta oseba, ki je več let opravljala gospodinjstva dela. Več se izve: Škofja ulica 7/II.

Pošteno dekle

se išče, ki zna šivati perilo in opravljati tudi hišna dela. Kje pove uprava lista pod št. 712.

Staro, vendar še v dobrem stanju ohranjeno

žensko kolo

kupi Marija Palčič, Kozarišče, Stari trg pri Rakcu na Notranjskem. 718

Naprodaj je

705

hiša z vrtom

in gospodarskim poslopjem. Več pove lastnica M. Ertoncelj, Lancovo, p. Radovljica, Goranjsko.

Orehov les

v hlokih

Kostanjev les

v polenih in hlokih

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

Morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po vkusu popolnoma nadomešča najfinije namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masloce. Zavitek mahu najfinije vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1.30, po pošti poslan K 1.50, rekomandirana pošiljstva velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priročno in brez stroškov, je priloženo vsakemu zavitku. Za poskusno pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se polnira nekaj poštnine. Prodaja M. Spenko Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljke naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4¹/₄%

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

ADOLF KLAUSNER, Baden pri Dunaju, Wellburgstr. 49.

Hajboljši papirnatil { za zavoje . . . do 5 kg . K 7— za 1 kg } iz Badna; te ce-
motvoz v 3 debellnah { za zavoje . . . „ 20 kg . K 7-50 „ 1 kg } ne veljajo za raz-
za poštne zav. „ 20 kg . K 8— „ 1 kg } prodajalce ali ta-
ke, ki jo sami po-
rabijo.

Ljubljana.

Modni salon

Rimska cesta št. 10.

Ivanka Stegnar

Naročila in popravila točno in ceno.

priporoča svojo zalogo damskih svilenih klobukov in slaminikov najnovejših oblik ter raznega nakita.

Tehnična pisarna

2780

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženec

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

Kostanjeve in bukovne hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo cen.

136

MILLO

dobljate v specialni trgovini za milo

Milan Hočevvar

Ljubljana, Sv. Petra c. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški itd. na debelo in drobno!

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža, čopičev, barv za umetne in sobne slikarje, barv za zidovje, sploh vseh v najino stroko spadajočih predmetov v priznani najboljši kakovosti, pri točni in vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za poši-

4¹/₂%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžirska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 K 519.848-40. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 8.089.850 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Bogumiš Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Poljak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. vero-učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Alojz Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Miškar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 33 podružnic, Vojak Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital 60.200.000 K Reserve 17.000.000 K

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzov poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. novembra 1916 K 143.241.120.—.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja.

Zahtevajte slovenski ceniki!

Dostavitev! takoj!

Brez pomisleka so

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in čisto najprimernejše prilagoditve darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najsojše: sedanjosti, šivajo, vežejo (šitkajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garancijo, krogličen, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in povsod brezplačno.

Cim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v **Ljubljani**, sv. Petra nasip 7, blizu **franciškanskega mostu**, levo ob vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca

Naslov za pisma: Josip Petelinca, Ljubljana, St. Petra nasip 7.

Modni salon.

V zalogi novi žalni klobuki.

Cenjenim damam priporočam svojo zalogo **najnovejših slamnikov.**

Odpri tudi v opoldanskih urah. Cene priznane nizke.

Rozi Fabčič
Rimska cesta št. 6

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

GISSHÜBLER

ČISTI PRIRODNI ALKALIČNI KISELI IZVOR

Zaloga v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28 (prej v Gorici)

vlj. priporoča novo zalogo koles, šival. strojev, gramofonov, žepnih elektr. svetilk, kompl. že od K 2.— V zalogi vedno par tisoč. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za razprodajalce. Pisarna naročila se takoj izvrše.

Kaj delajo trapisti,

o tem lahko izveš v mični novi knjižici: „**Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu.**“ Dobiva se pri oo. trapistih v Rajhenburgu, v katoliški bukvarni v Ljubljani, pri J. Krajec nast. in Urban Horvat v Novem mestu in po vseh drugih knjižarnah. Broširana knjiga velja K 2-50 in v platno vezana K 3-50, po pošti pa pri obeh po 20 vin. več. — Te ne samo vseskozi zanimive in s primernimi podobami okrašene, ampak ravnotako podučne in zabavne knjižice bi ne smelo manjkati v nobeni šolski in društveni knjižnici. Sožite tedaj po tej nenavadni knjižici vsi Slovenci, vse šolske, farne in izobraževalne knjižnice ter knjižnice Marijinih družb itd.!

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam

slamnate čevlje (šolne)

in slamnate podplate za v čevlje katere sem začel izdelovati na debelo, tako da vsakemu lahko postrežem. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah prav dobro došla. Naj vsak poskusi! **FRANC CERAR, tovarna slamnika v Stob-u, pošta Domžale pri Ljubljani.**

„KARL“ baterije

so arstveno zavarovane ter se ne primerjajo z manj vrednim

K. A. Kregar.

Edina največja razpošiljalnica baterij in električnih svetilk na Kranjskem

Ljubljana.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja ne doživlja in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490,838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,752,022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432,252-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

Sposobni zastopniki so sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Baržun.

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skaberné

veletrgovina z manufakturnim blagom

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 16 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rasti brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blešč in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 6, 10 in 15 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzajem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, I, Kohlmarkt 11.

Sprejmejo se takoj zidarji, tesarji in delavci

proti dobri plači na betonsko stavbo v Dobravi pri Jesenicah. — Za stanovanje in prehrano je skrbjeno. — Poleg plače dobivajo družine delavcev na tej stavbi državno podporo. — Natančna pojasnila se dobe v gostilni Franc Scagnetti v Ljubljani, Metelkova ulica št. 19, ali pa pri tvrdki V. Scagnetti v Dobravi pri betonskem delu. —

Silajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srečnem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitkov znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti. — Zahtevajte brezplačno pojasnilo!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

SELENBURGOVA ULICA ST. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

FINANCIRA VOJAŠKE DOBAVE IN APROVIZACIJSKE KUPČIJE.

DAJE PREDUJME NA BLAGO. :: ESKOMPTIRA MENICE, FAKTURE IN TERJATVE.

POSPEŠUJE TRGOVINO, INDUSTRIJO TER UVOZ IN IZVOZ

VLOGE NA KNJIŽICE OBREŠTUJE PO 4%. :: VLOGE NA TEKOČI RAČUN PO DOGOVORU.